

รายงานประจำปี 2548

กรมทรัพยากรน้ำ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สารบัญ

สารจากอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ

ส่วนที่ 1

ข้อมูลภาพรวม

1.1	ทำเนียบผู้บริหารกรมทรัพยากรน้ำ	6
1.2	วิสัยทัศน์ / พันธกิจ / ยุทธศาสตร์	8
1.3	โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการกรมทรัพยากรน้ำ / โครงสร้างอัตรากำลัง	10
1.4	ผังความเชื่อมโยงยุทธศาสตร์	14
1.5	งบประมาณและผลการใช้จ่าย	16

ส่วนที่ 2

ผลการปฏิบัติราชการ

ผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการของกรมทรัพยากรน้ำ	20
---	----

ส่วนที่ 3

รายงานการเงิน

3.1	งบแสดงฐานะทางการเงิน	23
3.2	งบรายได้และค่าใช้จ่าย	25
3.3	ต้นทุนผลิต / ต้นทุนกิจกรรม	26

ส่วนที่ 4

ผลการดำเนินงานตามภารกิจที่สำคัญ

4.1	ด้านนโยบายและแผน	27
4.1.1	การจัดทำแผนรวมการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำ	27
4.1.2	การจัดทำแผนงบประมาณการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างเป็นระบบ	28
4.1.3	คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ	29
4.1.4	การประสานความร่วมมือด้านทรัพยากรน้ำกับประเทศเพื่อนบ้าน	30
4.1.5	การประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ	32
4.1.6	กฎหมาย (พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ)	37
4.2	ด้านการปฏิบัติ	38
4.2.1	การอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำ	38
4.2.2	การพัฒนาแหล่งน้ำ	39
4.2.3	การจัดทำระบบ Early Warning	41
4.3	ด้านบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ	42
4.3.1	การจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาวิกฤติน้ำ (War Room)	42

4.3.2	การแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำภาคตะวันออก	45
4.3.3	การกำหนดค่าดัชนีความชุ่มชื้นของดิน (Antecedent Precipitation Index : API)	46
4.3.4	การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศทรัพยากรน้ำ	46
4.3.5	การวิจัย และอุทกวิทยา	48
4.3.6	การดำเนินงานกิจการประปาสัมปทาน	51
4.4	ด้านองค์กรและการมีส่วนร่วม	52
4.4.1	การบริหารจัดการองค์กรลุ่มน้ำ	52
4.4.2	การเผยแพร่และการมีส่วนร่วม	54
4.4.3	การเพิ่มประสิทธิภาพองค์กรลุ่มน้ำ	54
4.4.4	การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการระบบประปา	56
4.5	ภารกิจสำคัญที่ได้รับมอบหมาย	57
4.5.1	โครงการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำอุบลโกนครโกศ	57
4.5.2	โครงการน้ำกินน้ำใช้ทั่วไทย	58
4.5.3	โครงการแก้ไขปัญหาอุทกภัยเชิงบูรณาการจังหวัดเชียงราย	59
4.5.4	การฟื้นฟูและพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และชุมชนพื้นที่ประสบภัยพิบัติภัย สึนามิ (Tsunami)	60
4.5.5	โครงการพระราชดำริ	63

สารจากอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ

“...หลักสำคัญว่า ต้องมีน้ำบริโภค น้ำใช้ น้ำเพื่อการเพาะปลูก เพราะ
ว่าชีวิตอยู่ที่นั่น ถ้ามีน้ำคนอยู่ได้ ถ้าไม่มีน้ำคนอยู่ไม่ได้ ถ้าไม่มีไฟฟ้าคน
อยู่ได้ แต่ถ้ามีไฟฟ้า ไม่มีน้ำคนอยู่ไม่ได้...” พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัว พระราชทานไว้เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2529 ณ พระตำหนัก
จิตรลดารโหฐาน ที่มีความหมายสำคัญ ดังว่า... “น้ำคือชีวิต” เพื่อให้
ทุกคนตระหนักถึงความห่วงใยเกี่ยวกับเรื่องน้ำที่พระบาทสมเด็จพระเจ้า
อยู่หัวทรงมีต่อพสกนิกรของพระองค์อย่างแท้จริง

กรมทรัพยากรน้ำ เป็นองค์กรหลักด้านน้ำของแผ่นดิน สังกัด
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้น้อมรับพระราชดำรัส

นำมาเป็นแนวทางในการกำหนดภารกิจให้สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลและยุทธศาสตร์ของกระทรวง
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ การพัฒนาแหล่งน้ำ การ
อนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำ การจัดหาแหล่งน้ำ การป้องกันและบรรเทาภัยที่เกิดจากน้ำ โดยยึด
หลักการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในรูปแบบผสมผสาน เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของพหุ
ส่วนได้เสียในทุกภาคส่วน ซึ่งประกอบด้วย ภาครัฐบาล ภาคนอกชน และภาคประชาชน ตามหลักการ
บริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

ตลอดระยะเวลา 3 ปี แห่งการอนุรักษ์ พัฒนา และบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ เพื่อ
สนองพระราชดำริและมูลนิธิโครงการหลวง โครงการตามนโยบายของรัฐบาลเพื่อตอบสนอง
ความต้องการของประชาชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกัน แก้ไขและบรรเทาความเดือดร้อนของ
ประชาชนเป็นหลัก การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ การเชื่อมโยงและฟื้นน้ำจากแหล่งน้ำที่มีมาก
เกินความต้องการไปสู่พื้นที่ขาดแคลน รวมทั้งการสร้างระบบการกระจายน้ำแบบผสมผสาน การ
ปรับปรุงและซ่อมแซมแหล่งน้ำที่เสื่อมโทรมให้สามารถใช้อย่างมีประสิทธิภาพ และยั่งยืนสืบไป อีกทั้งได้เปิดโอกาสให้ประชาชนซึ่งเป็นพหุมีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากร
น้ำโดยตรง

รายงานประจำปี 2548 ฉบับนี้ ได้สรุปผลงานเพื่อให้ประชาชนและหน่วยงานต่างๆ ได้รับทราบ
และนำไปใช้ประโยชน์ในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

(นายศิริพงษ์ หวังสพฤกษ์)

อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลภาพรวม

1.1 ทำเนียบผู้บริหารกรมทรัพยากรน้ำ

ผู้บริหารกรมทรัพยากรน้ำ

นายศิริพงศ์ หังสพฤกษ์
อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ

นายวิฑิต พัฒนโกศัย
รองอธิบดี

นายนิทัศน์ ภู่วदनกุล
รองอธิบดี

นายสันต์ เข้มประสิทธิ์
นายช่างใหญ่

นายชนธ ดวาสุวรรณ
นายช่างใหญ่

นายนราวุฒ ดิสุวรรณ
หัวหน้าผู้ตรวจราชการกรม

นายสุจิต อรรถศาสตร์ศรี
ผู้ตรวจราชการกรม

ส่วนกลาง

นายอิทธิพงศ์ ฐานิจัดเมธี
ผู้อำนวยการ
สำนักบริหารกลาง

นายสุรพล ปัดธานี
ผู้อำนวยการสำนักนโยบาย
และแผนทรัพยากรน้ำ

นายนิวัติชัย คัมกีร์
ผู้อำนวยการ
สำนักพัฒนาแหล่งน้ำ

นางสาวฉวี สุขโหด
ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและ
ประสานมวลชน

นายวรศาสตร์ อภัยพงษ์
ผู้อำนวยการสำนักอนุรักษ์
และฟื้นฟูแหล่งน้ำ

นายวิเชียร จุ่งรุ่งเรือง
ผู้อำนวยการ
สำนักบริหารจัดการน้ำ

นายบุญธรรม ศิริชัย
ผู้อำนวยการสำนักวิจัย พัฒนา
และอุทกวิทยา

นายอนุสร บุญยรัตพันธุ์
ผู้อำนวยการสำนักประสาน
ความร่วมมือระหว่างประเทศ

นายสุพจน์ โตวิจักษณ์ชัยกุล
ผู้อำนวยการ
ศูนย์ป้องกันวิกฤตน้ำ

นายนิรุตติ ภูณพล
ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ
ทรัพยากรน้ำ

ส่วนกลางในภูมิภาค

นายวิทยา ทศน์ทอง
ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรน้ำ
ภาค 1

นายสามารถ ใจสมุทร
ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรน้ำ
ภาค 2

นายปัญญา หลักเมือง
ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรน้ำ
ภาค 3

นายบุรินทร์ ดันไพบูลย์กุล
ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรน้ำ
ภาค 4

นายศิริชัย กุณานพรัตน์
ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรน้ำ
ภาค 5

นายสมศักดิ์ สุดดี
ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรน้ำ
ภาค 6

นายประชา ตั้งชนธานี
รักษาราชการแทน ผู้อำนวยการ
สำนักงานทรัพยากรน้ำ ภาค 7

นายประสิทธิ์ เหมศรีชาติ
ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรน้ำ
ภาค 8

นายวิรัช ศรีฟ้า
ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรน้ำ
ภาค 9

นายวิวัฒน์ โสเจยยะ
ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรน้ำ
ภาค 10

1.2 วิสัยทัศน์ / พันธกิจ / ยุทธศาสตร์

กรมทรัพยากรน้ำก่อตั้งเมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2545 ตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 ได้รับมอบหมายจากรัฐบาลและกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นองค์กรหลักด้านน้ำของแผ่นดิน โดยมีภารกิจหลักด้านการอนุรักษ์ฟื้นฟูและพัฒนาแหล่งน้ำ การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ การป้องกันและบรรเทาภัยที่เกิดจากน้ำ ภายใต้หลักการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบผสมผสาน เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน

วิสัยทัศน์

บริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน โดยยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

พันธกิจ

การเสนอแนะการจัดทำนโยบาย แผน และมาตรการที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำ การบริหารจัดการ พัฒนา อนุรักษ์ ฟื้นฟู รวมทั้งควบคุม ดูแล กำกับ ประสาน ติดตาม ประเมินผล และแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำ พัฒนวิชาการ กำหนดมาตรฐาน และถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านทรัพยากรน้ำ ทั้งระดับภาพรวมและระดับลุ่มน้ำ

ภารกิจ และหน้าที่ความรับผิดชอบ

การเสนอแนะในการจัดทำนโยบายและแผน และมาตรการที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำบริหารจัดการ พัฒนา อนุรักษ์ ฟื้นฟู รวมทั้งควบคุม ดูแล กำกับ ประสาน ติดตาม ประเมินผล และแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำ พัฒนวิชาการ กำหนดมาตรฐาน และถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านทรัพยากรน้ำทั้งระดับภาพรวมและระดับลุ่มน้ำ เพื่อการจัดการทรัพยากรน้ำที่เป็นเอกภาพและยั่งยืน โดยกำหนดให้มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

1. เป็นหน่วยงานหลักในการเสนอแนะนโยบาย แผนแม่บท และมาตรการในการบริหารจัดการ พัฒนา อนุรักษ์ ฟื้นฟู การใช้ประโยชน์และการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำ รวมทั้งกำกับและประสานให้เกิดการนำไปสู่การปฏิบัติ
2. กำหนดแนวทาง ในการจัดทำแผนปฏิบัติการในการบริหารจัดการ พัฒนา อนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน
3. ศึกษา วิจัย พัฒนา อนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำ

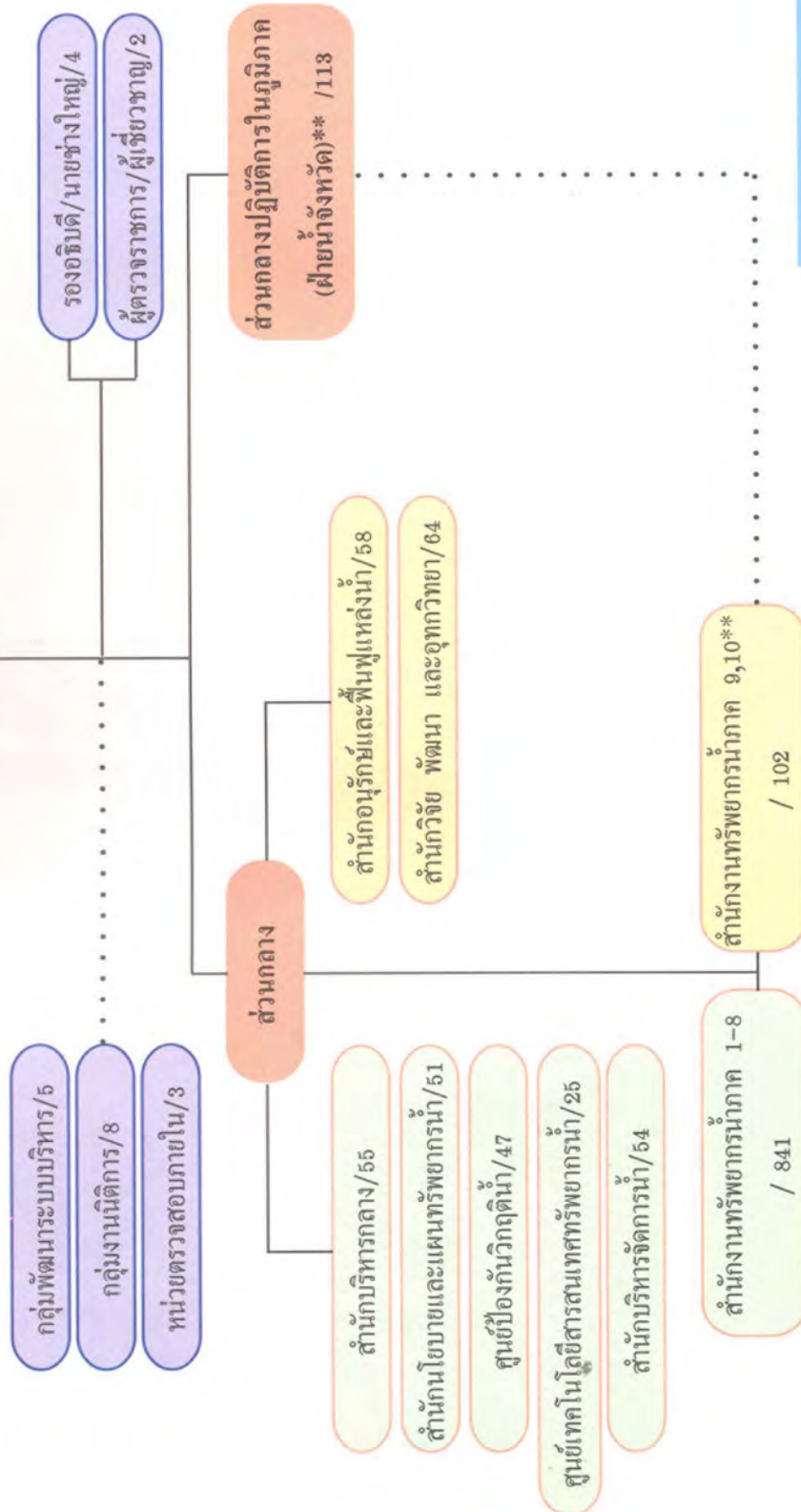
4. ติดตามประเมินผลการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำตามนโยบาย แผนแม่บท แผนปฏิบัติการและมาตรการที่ได้กำหนดไว้ทั้งในระดับประเทศ และระดับลุ่มน้ำ
5. พัฒนาระบบฐานข้อมูล และเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำ
6. กำหนดหรือเสนอแนะให้มีการปรับปรุงหรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย กฎ ระเบียบในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศ
7. ส่งเสริม เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และถ่ายทอดเทคโนโลยีเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำ รวมทั้งรณรงค์ทำความเข้าใจกับองค์กรและผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อปลูกจิตสำนึกให้ตระหนักถึงคุณค่าความสำคัญของทรัพยากรน้ำ
8. ประสานความร่วมมือกับต่างประเทศและองค์การระหว่างประเทศเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำ
9. ส่งเสริม สนับสนุน และให้คำปรึกษาด้านเทคนิควิชาการ มาตรฐานและกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแก่หน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
10. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรม หรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการ อัตราชั่ง

กรมทรัพยากรน้ำ/1,580

อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ

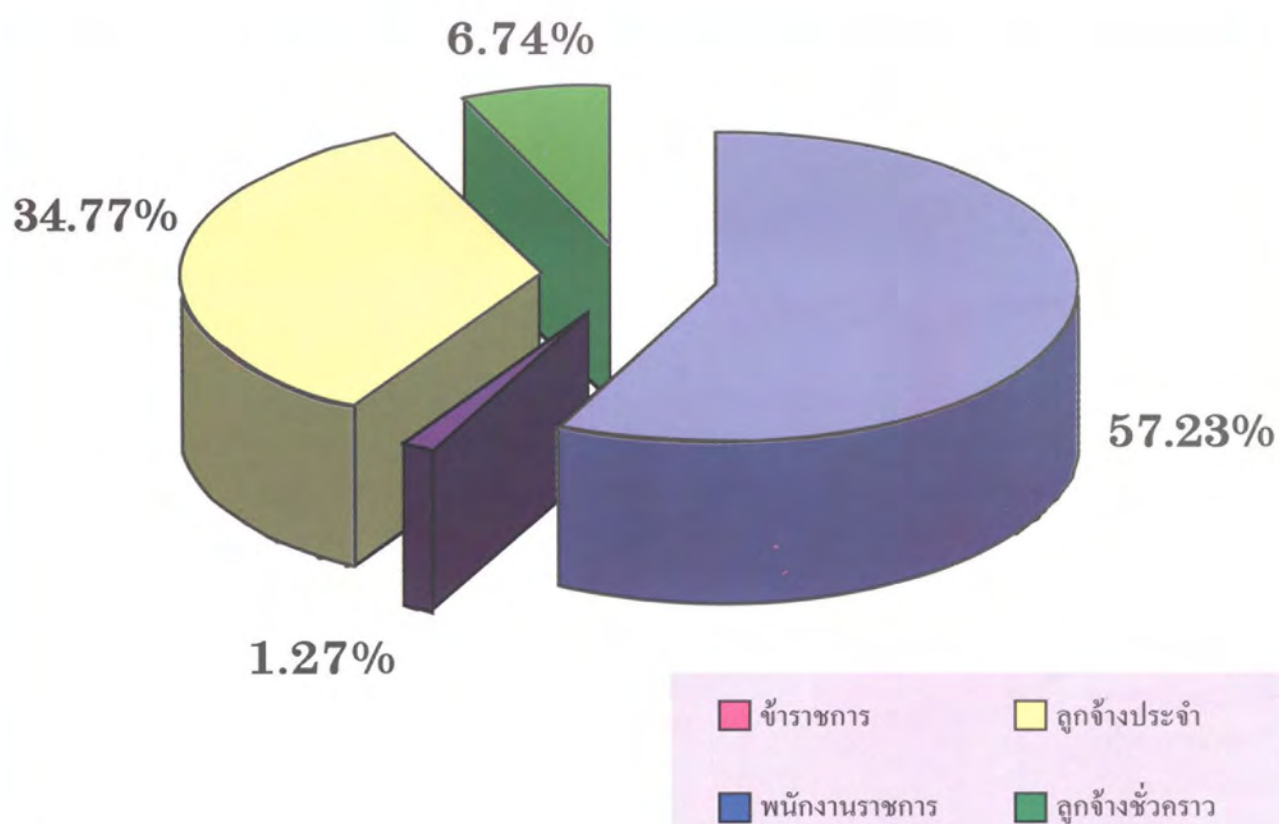
**หน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นเป็นการภายใน

ข้าราชการ	=	1,580	คน
พนักงานราชการ	=	35	คน
ลูกจ้างประจำ	=	960	คน
ลูกจ้างชั่วคราว	=	186	คน
รวมทั้งสิ้น	=	2,761	คน

อัตราค่าสิ่งเจ้าหน้าที่จําแนกตามประเภทบุคลากร

ส่วนราชการ	ข้าราชการ	พนักงานราชการ	ลูกจ้าง		รวม
			ลูกจ้างประจำ	ลูกจ้างชั่วคราว	
กรมทรัพยากรน้ำ (ร้อยละ)	1,580 (57.23)	35 (1.27)	960 (34.77)	186 (6.74)	2,761 (100.00)

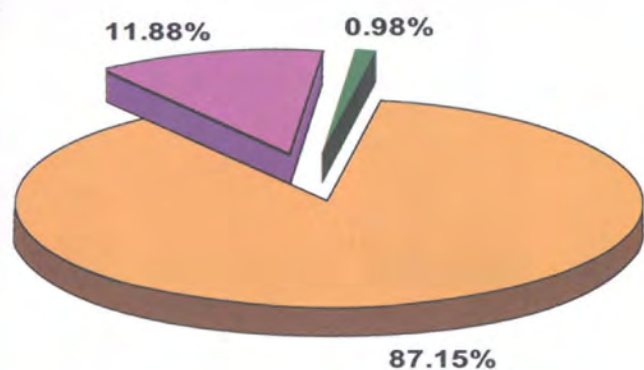
แผนภูมิอัตราค่าสิ่งเจ้าหน้าที่จําแนกตามประเภทบุคลากร

จำนวนอัตรากำลังจำแนกตามหน่วยงาน

หน่วยงาน	ข้าราชการ	ลูกจ้างประจำ	พนักงานราชการ	อื่น ๆ (ลูกจ้างตามสัญญาฯ)	รวม
ก. บริหารราชการส่วนกลาง					
1. ผู้บริหาร	7	-	-	-	7
2. สำนักบริหารกลาง	55	22	3	26	106
3. ศูนย์ป้องกันวิกฤติน้ำ	47	2	-	-	49
4. ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ ทรัพยากรน้ำ	25	1	-	-	26
5. สำนักนโยบายและแผน ทรัพยากรน้ำ	51	3	3	2	59
6. สำนักบริหารจัดการน้ำ	54	18	4	3	79
7. สำนักประสานความร่วมมือ ระหว่างประเทศ	45	1	-	1	47
8. สำนักพัฒนาแหล่งน้ำ	57	4	-	1	62
9. สำนักวิจัย พัฒนา และ อุทกวิทยา	64	40	-	14	118
10. สำนักส่งเสริมและประสาน มวลชน	45	3	-	5	53
11. สำนักอนุรักษ์และฟื้นฟู แหล่งน้ำ	58	5	-	2	65
12. สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 1	111	115	-	19	245
13. สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 2	103	78	-	10	191
14. สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 3	124	95	-	15	234
15. สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 4	120	101	5	8	234
16. สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 5	118	85	7	6	216
17. สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 6	83	30	2	15	130
18. สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 7	89	39	3	13	144
19. สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 8	93	69	3	24	189
20. สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 9	57	17	-	5	79
21. สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 10	45	21	-	8	74
ข. บริหารราชการส่วนกลางใน ภูมิภาค					0
22. ฝ่ายทรัพยากรน้ำจังหวัด 75 จังหวัด	113	212	3	-	328
ค. ส่วนราชการช่วยอำนวยการ					0
23. กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร	5	-	1	2	8
24. กลุ่มงานนิติการ	8	-	1	6	15
25. หน่วยตรวจสอบภายใน	3	-	-	1	4
รวม ก.- ค.	1,580	960	35	186	2,761

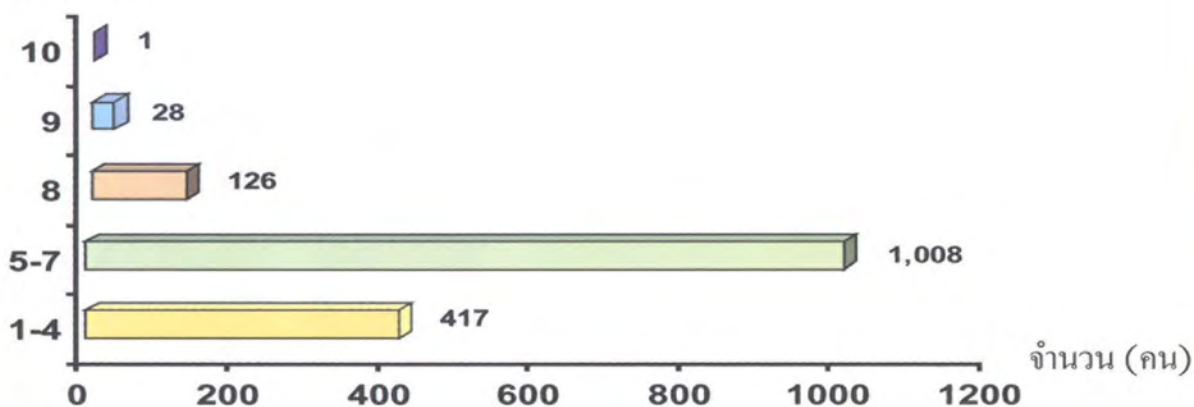
แผนภูมิอัตรากำลังจำแนกตามหน่วยงาน

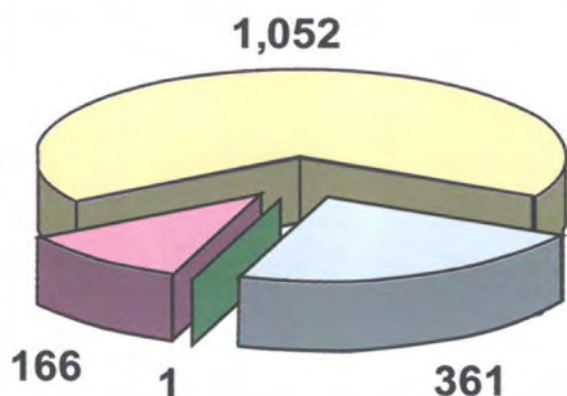
- บริหารราชการส่วนกลาง
- บริหารราชการส่วนกลางในภูมิภาค
- ส่วนราชการช่วยอำนวยความสะดวก

แผนภูมิอัตรากำลังข้าราชการจำแนกตามระดับตำแหน่ง

ระดับตำแหน่ง

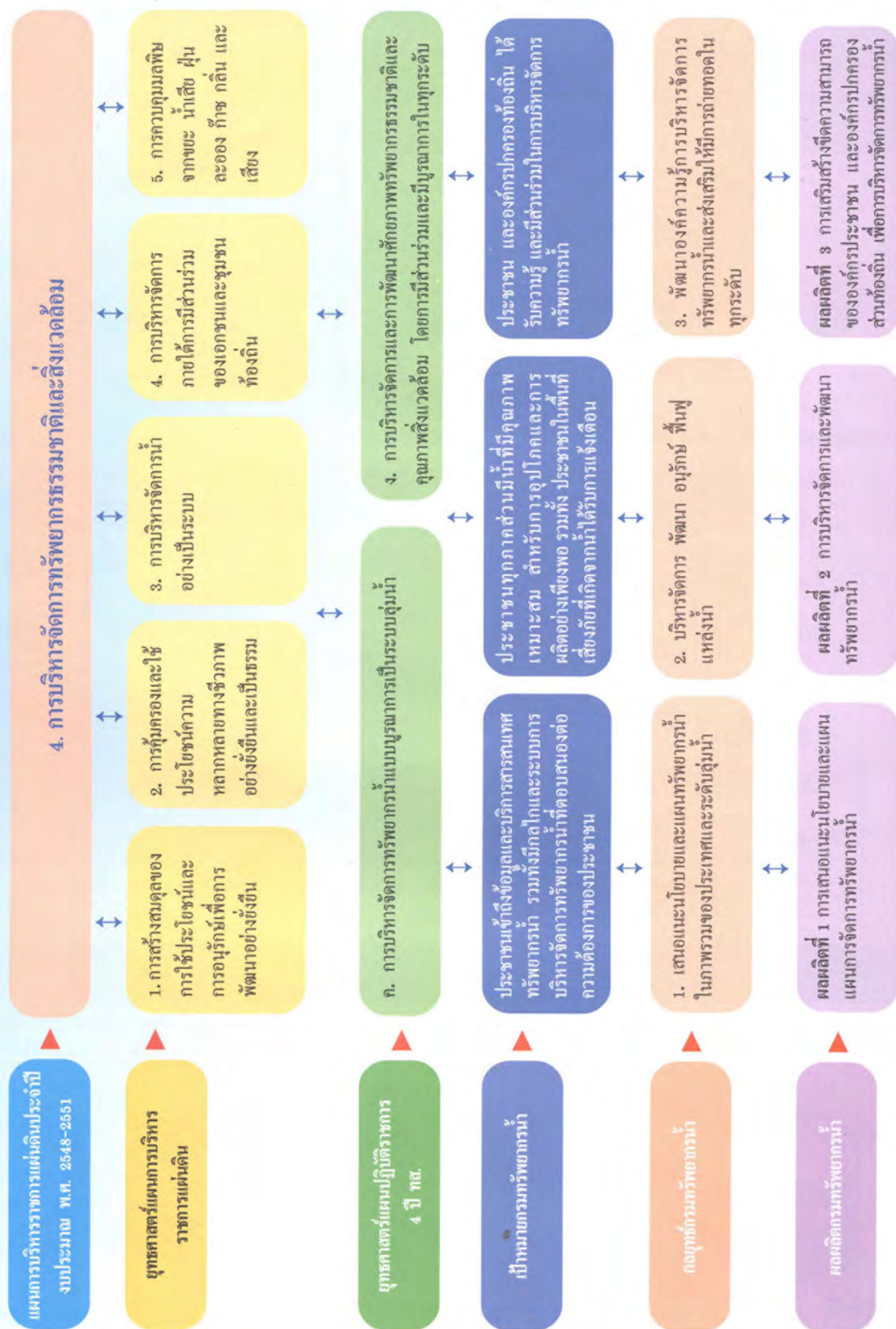
แผนภูมิอัตรากำลังข้าราชการจำแนกตามระดับการศึกษา

- ปริญญาเอก
- ปริญญาตรี
- ปริญญาโท
- อื่น

ปัจจัยความสำเร็จของการบริหารการแผ่นดิน พ.ศ. 2548-2551

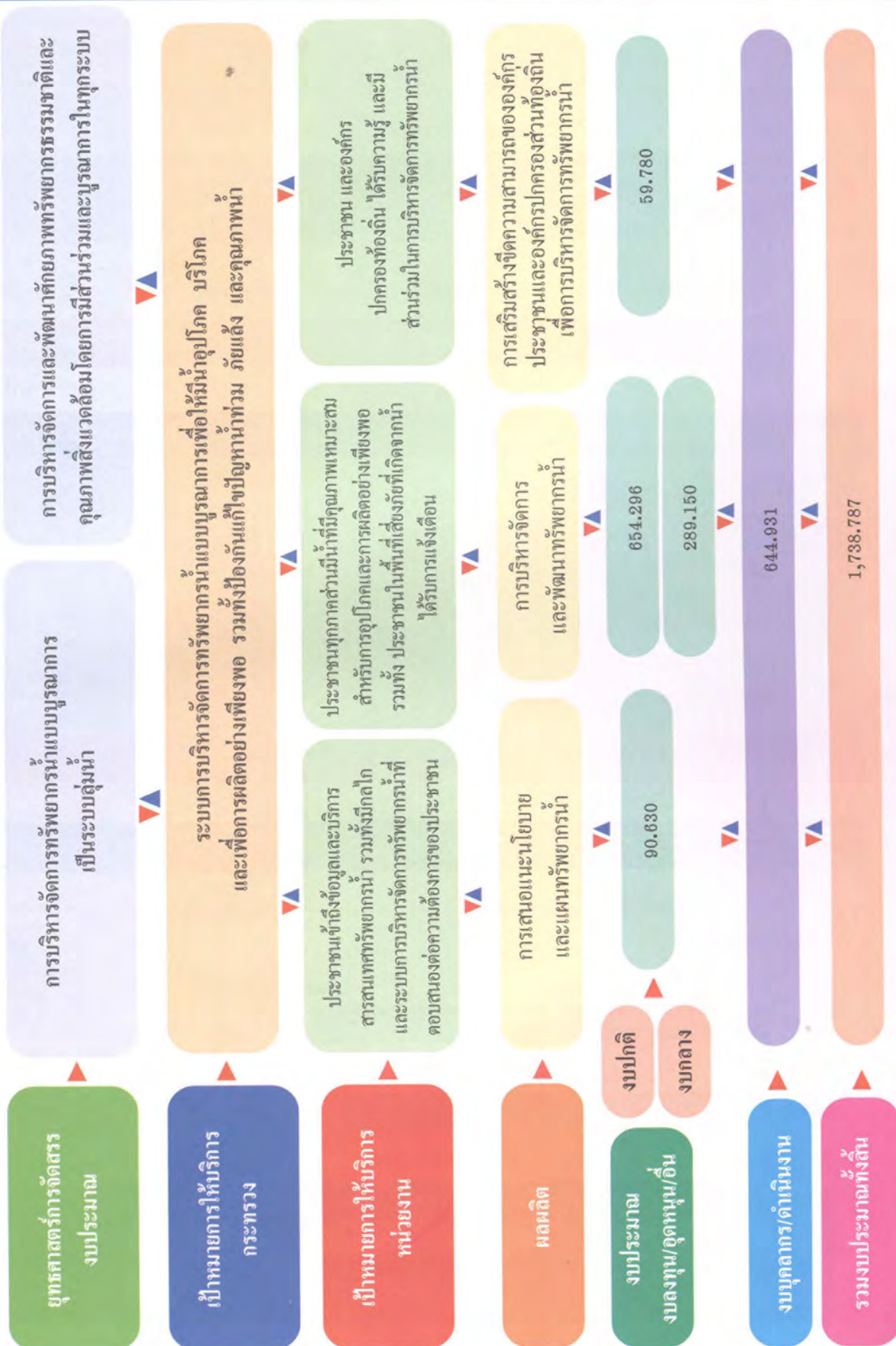
กับแผนปฏิบัติการ 4 ปี กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สู่เป้าหมาย กลยุทธ์ และพลวัตกรมทรัพยากรน้ำ ประจำปี 2548

1.4 พังความเชื่อมโยงยุทธศาสตร์/เป้าหมายกระทรวง

เป้าหมาย/wawalit/vbประมาณของกรมทรัพยากรน้ำ ประจำปีงบประมาณ 2548

หน่วย : ล้านบาท

1.5 งบประมาณและผลการใช้จ่าย

ในปี 2548 กรมทรัพยากรน้ำได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาล เพื่อดำเนินการภายใต้ยุทธศาสตร์ การจัดสรรงบประมาณด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการเป็นระบบลุ่มน้ำ และการบริหารจัดการและพัฒนา ศักยภาพทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมโดยการมีส่วนร่วมและบูรณาการในทุกระบบ เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 1,738,787,000 บาท

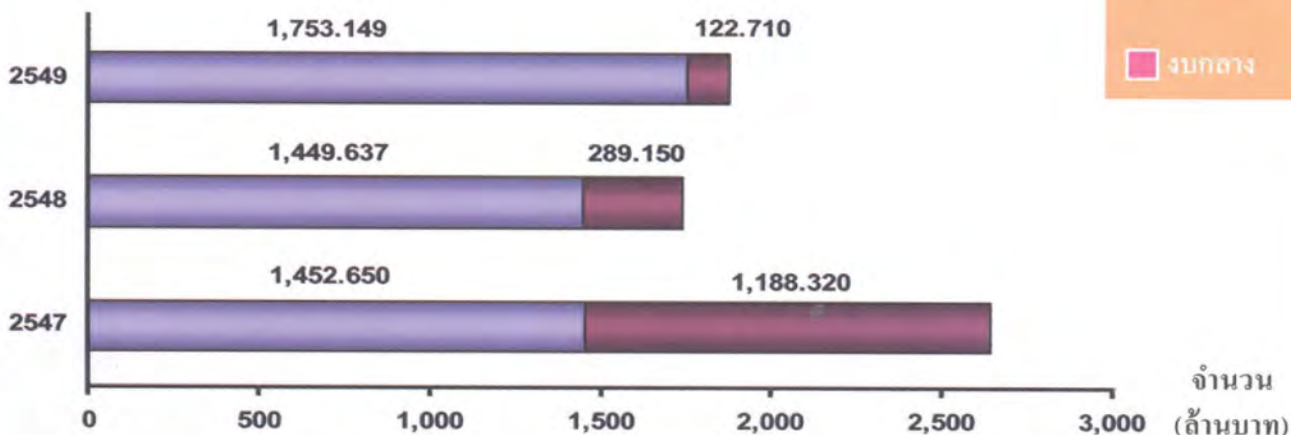
เงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2547 - 2549

หน่วย : ล้านบาท

รายละเอียดงบประมาณ	ประจำปี 2547	ประจำปี 2548	ประจำปี 2549
1. เงินงบประมาณจากรัฐบาล			
• งบปกติ	1,452.650	1,449.637	1,753.149
• งบกลาง	1,188.320	289.150	122.710
2. เงินนอกงบประมาณ			
• รายได้			
• เงินอุดหนุนจากหน่วยงานต่างประเทศ			
รวมงบรายได้	2,640.970	1,738.787	1,875.859

แผนภูมิแสดงงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2547 - 2549

ปีงบประมาณ

ผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณประจำปี 2548

หน่วย : ล้านบาท

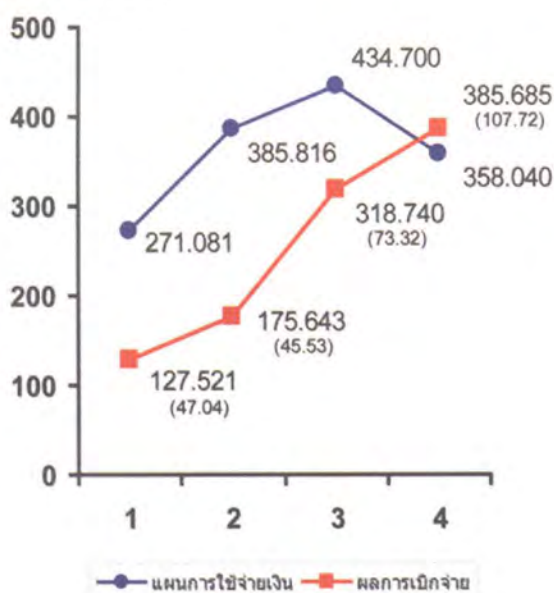
รายการ ไตรมาส	แผนการใช้จ่ายเงิน			รวมทั้งสิ้น แผนการ ใช้จ่าย	ผลการเบิกจ่าย แต่ละไตรมาส		ผลการเบิกจ่ายสะสม ณ สิ้น ไตรมาส	
	งบดำเนินงาน	งบลงทุน	งบรายจ่ายอื่น		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไตรมาสที่ 1	37.603	99.915	133.563	271.081	127.521	47.04	127.521	8.80
ไตรมาสที่ 2	37.604	140.629	207.583	385.816	175.643	45.53	303.164	20.91
ไตรมาสที่ 3	37.604	171.935	225.161	434.700	318.740	73.32	621.904	42.90
ไตรมาสที่ 4	37.603	95.276	225.161	358.040	385.685	107.72	1,007.589	69.51
รวม	150.414	507.755	791.468	1,449.637	1,007.589	69.51	1,007.589	69.51

หมายเหตุ เงินกู้ยืมเพื่อปฏิบัติงานปีงบประมาณ 2548 (งบปกติ) 379.644 ล้านบาท กู้เงินไว้เบิกในงบปีงบประมาณ 2549

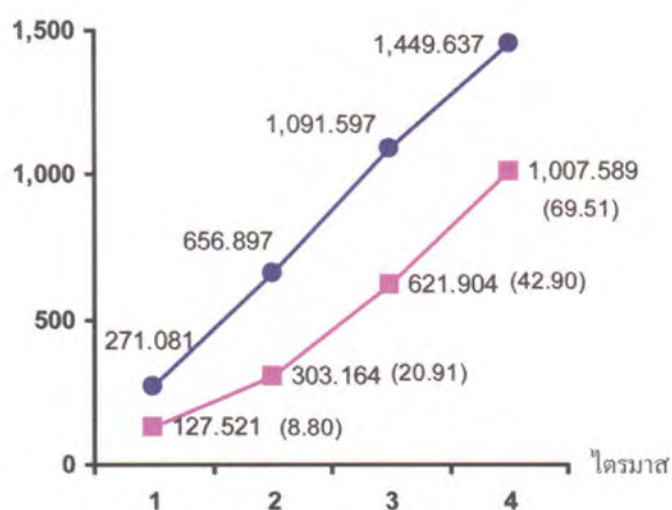
แผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงินงบประมาณประจำปี 2548 จำแนกตามรายไตรมาส

ผลการเบิกจ่าย แต่ละไตรมาส

จำนวน (ล้านบาท)

ผลการเบิกจ่ายสะสม ณ สิ้นไตรมาส

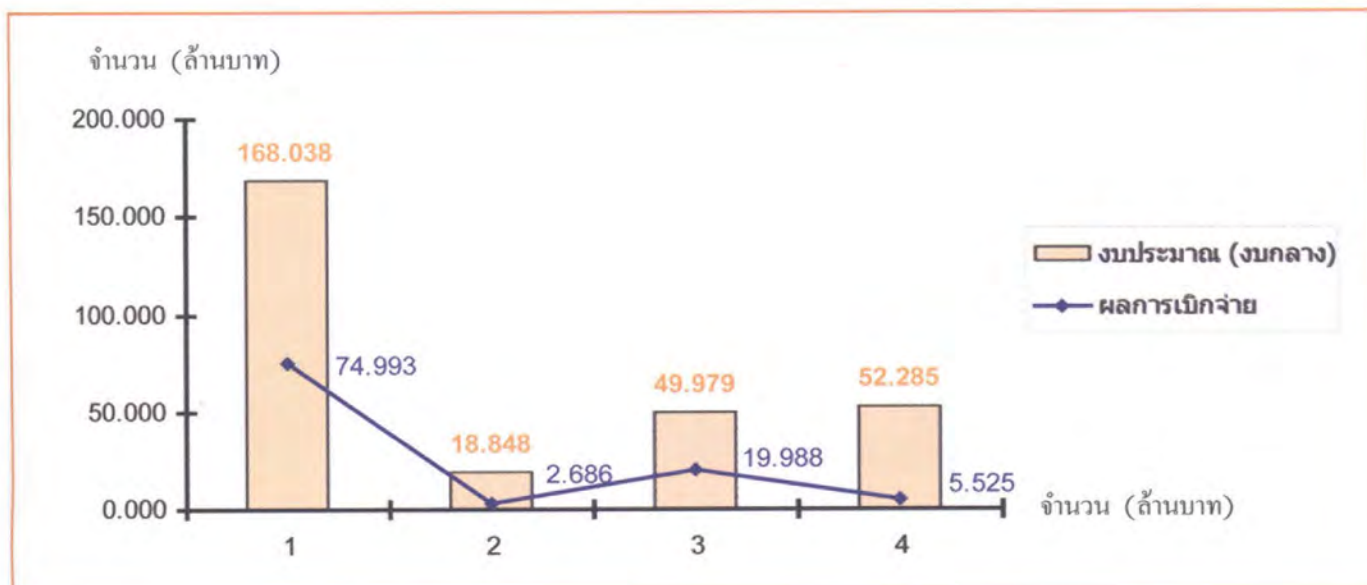

แผนงาน/โครงการ และงบประมาณ (งบกลาง) รายโครงการ ปีงบประมาณ 2548

หน่วย : ล้านบาท

รายการ โครงการ	แผนการใช้จ่ายเงิน			รวมทั้งสิ้น แผนการใช้จ่าย	ผลการ เบิกจ่าย	ร้อยละ การเบิกจ่าย
	งบดำเนินงาน	งบลงทุน	งบรายจ่ายอื่น			
โครงการที่ 1	-	-	168.038	168.038	74.993	44.63
โครงการที่ 2	-	-	18.848	18.848	2.686	14.25
โครงการที่ 3	-	-	49.979	49.979	19.988	39.99
โครงการที่ 4	-	52.285	-	52.285	5.525	10.27
รวม	-	52.285	236.865	289.150	103.192	35.69

แผนภูมิงบประมาณ (งบกลาง) และผลการเบิกจ่ายรายโครงการ ปีงบประมาณ 2548

หมายเหตุ

- โครงการที่ 1** โครงการมาตรการหลักการจัดการฟื้นฟูและพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และชุมชนพื้นที่ประสบภัยพิบัติภัย (สึนามิ Tsunami)
- โครงการที่ 2** โครงการกำหนดค่าดัชนีความชุ่มชื้นของดิน (Antecedent Precipitation Index) เพื่อสนับสนุนการเตือนภัยล่วงหน้าน้ำท่วมฉับพลัน - แผ่นดินถล่ม
- โครงการที่ 3** โครงการจัดทำระบบ Early Warning สำหรับพื้นที่เสี่ยงอุทกภัย - ดินถล่ม ในพื้นที่ลาดชันและพื้นที่ราบเชิงเขา
- โครงการที่ 4** โครงการแก้ไขปัญหายุทกภัยเชิงบูรณาการจังหวัดเชียงราย

ส่วนที่ 2 ผลการปฏิบัติราชการ

ผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติราชการ

ตามคำรับรองการปฏิบัติราชการของกรมทรัพยากรน้ำ

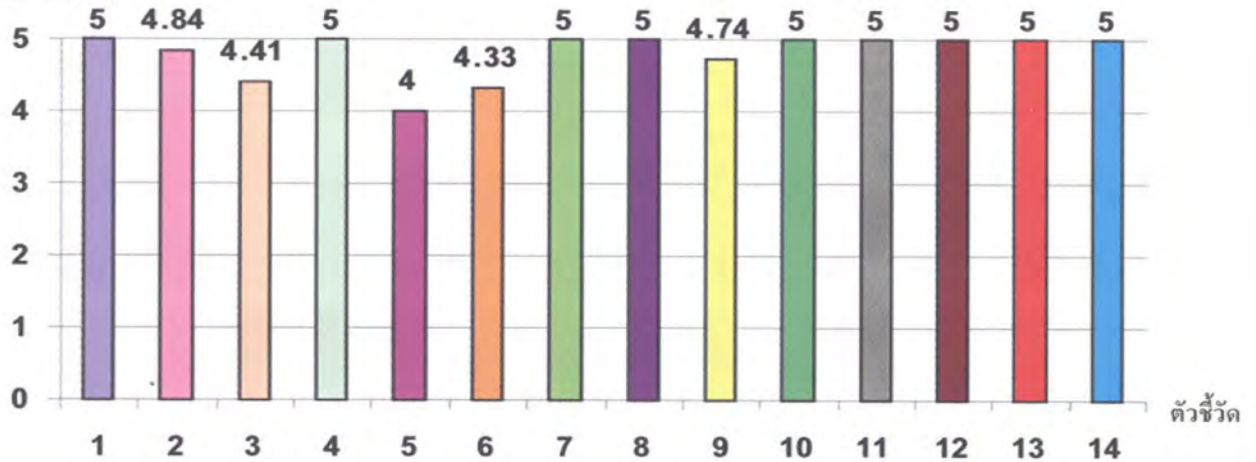
กรมทรัพยากรน้ำได้จัดทำคำรับรองการปฏิบัติราชการของกรมทรัพยากรน้ำ ภายใต้กลุ่มภารกิจด้านทรัพยากรน้ำ ในแผ่นดิน กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประจำปี 2548 ได้รับผลการประเมินโดยเฉลี่ย 4.70 คะแนน

มิติ/ชี้วัด		น้ำหนัก (ร้อยละ)	คะแนน
มิติที่ 1	ด้านประสิทธิผลตามยุทธศาสตร์	60	4.74
	แผนยุทธศาสตร์ของกระทรวง	10	
	ตัวชี้วัดที่ 1 ระดับความสำเร็จของร้อยละเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักในการบรรลุเป้าหมายตามแผนยุทธศาสตร์กระทรวง		
	• ร้อยละความสำเร็จของหน่วยงาน ระดับกรมที่นำกระบวนการงานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการปฏิบัติงาน	2	5
	• ร้อยละเฉลี่ยของระดับความสำเร็จของโครงการจัดทำกลไกหรือระบบสำหรับการบริหารจัดการที่มีการบูรณาการ หรือจัดทำโดยกระบวนการมีส่วนร่วม	2	5
	• ร้อยละของจำนวนแอ่งน้ำ/แหล่งน้ำเป้าหมายได้รับการอนุรักษ์ พัฒนา มีศักยภาพการใช้ประโยชน์ตามเป้าหมายที่กำหนด	2	5
	• ร้อยละของจำนวนหมู่บ้านป่าไม้แผนใหม่ที่จัดเวทีประชาคมเพื่อกำหนด กติกา/กฎเกณฑ์ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นอย่างเป็นระบบและยั่งยืน	2	5
	• ร้อยละของจำนวนเรื่องที่ได้รับการตอบสนอง เพื่อช่วยเหลือหรือบรรเทาความเดือดร้อนจากมลพิษภายใน 5 วันทำการ	2	5
	แผนยุทธศาสตร์ของกลุ่มภารกิจ	15	
	ตัวชี้วัดที่ 2 ระดับความสำเร็จของร้อยละเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักในการบรรลุเป้าหมายตามแผนยุทธศาสตร์กลุ่มภารกิจ		
	• จำนวนระบบสารสนเทศทรัพยากรน้ำที่ให้บริการผ่านระบบเครือข่ายเพิ่มขึ้น	2	5
	• ร้อยละของจำนวนเรื่องที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของหน่วยงานที่ประชาชนขอข้อมูลทางด้านวิชาการ ได้รับการตอบสนองเทียบกับจำนวนเรื่องทางวิชาการทั้งหมดของหน่วยงานที่ประชาชนขอมา	3	5
	• ระดับความสำเร็จของการจัดทำกลไกหรือระบบการบริหารจัดการน้ำโดยประชาชนมีส่วนร่วม ตามเป้าหมายที่กำหนด	4	4.89
	• ร้อยละของจำนวนบุคลากรของ อปท. หรือกลุ่มผู้ใช้น้ำในกลุ่มเป้าหมาย ที่เข้ารับการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการบริหารจัดการน้ำ ผ่านการทดสอบหรือการปฏิบัติตามเกณฑ์ที่กำหนด	4	5
	• ร้อยละของจำนวนหมู่บ้านเป้าหมายในพื้นที่เสี่ยงภัยน้ำหลากได้รับการติดตั้งระบบแจ้งเตือนภัย เปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนด	2	4.33
	แผนยุทธศาสตร์ของกรมหรือเทียบเท่า	20	
	ตัวชี้วัดที่ 3 ระดับความสำเร็จของร้อยละเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักในการบรรลุเป้าหมายตามแผนยุทธศาสตร์กรม		
	• ระดับความสำเร็จของการจัดทำแผนแม่บทบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ในภาพรวมของประเทศ	4	4

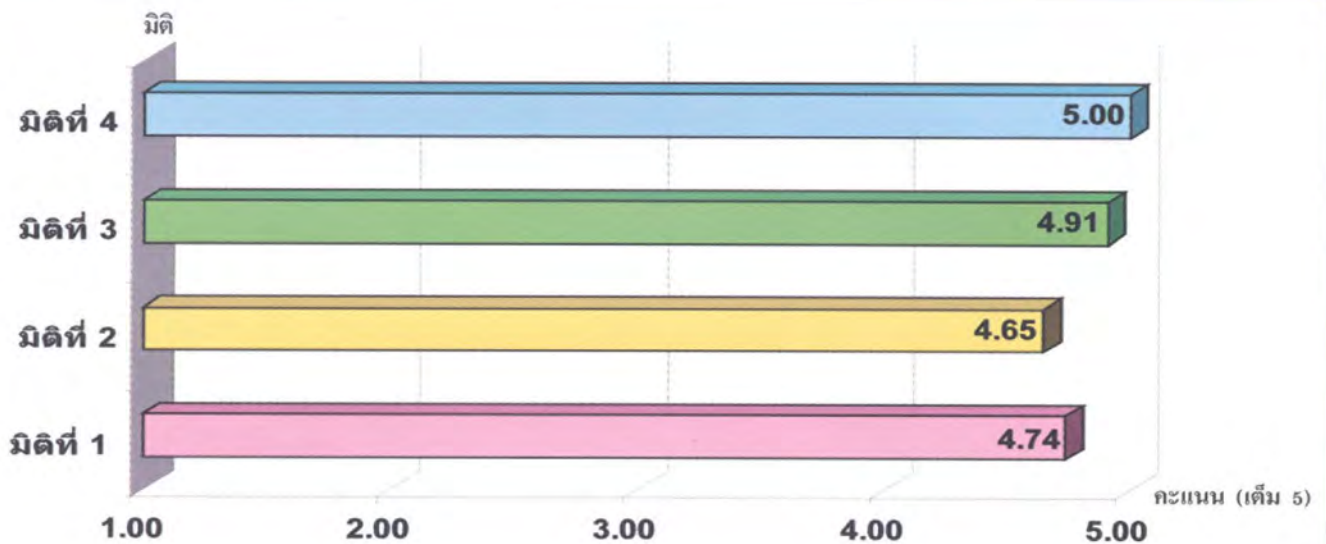
มิติ/ชี้วัด		น้ำหนัก (ร้อยละ)	คะแนน
	- ระดับความสำเร็จเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนแม่บทบริหารจัดการทรัพยากรน้ำระดับลุ่มน้ำและการจัดทำแผนงบประมาณในเชิงบูรณาการ - ร้อยละขององค์กรลุ่มน้ำระดับอำเภอ ระดับตำบล ที่ได้รับการอบรมถ่ายทอด และพัฒนาองค์ความรู้การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ เปรียบเทียบกับเป้าหมาย - ร้อยละของพื้นที่เสี่ยงภัย ที่สามารถคาดการณ์ได้อย่างถูกต้อง - ร้อยละของพื้นที่เป้าหมายที่มีการจัดทำมาตรการ หรือมีศูนย์รายงานสถานการณ์ ป้องกันการเกิดวิกฤติน้ำ - ร้อยละความสำเร็จของจำนวนหมู่บ้านที่ได้รับการสนับสนุนให้เกิดระบบประปาหมู่บ้านเพื่อการอุปโภคบริโภค เทียบกับเป้าหมายที่กำหนด	4 4 4 2 2	5 5 4.4 5 3.08
	ด้านประสิทธิผลตามพันธกิจ ตัวชี้วัดที่ 4 ร้อยละของความสำเร็จตามเป้าหมายผลผลิตของส่วนราชการ (ตามเอกสารงบประมาณรายจ่าย) - จำนวนข้อเสนอแนะนโยบายและแผนด้านทรัพยากรน้ำ - จำนวนแหล่งน้ำที่พัฒนา ปรับปรุง และบูรณะ - จำนวนประชาชนและผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการฝึกอบรมด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ตัวชี้วัดที่ 5 ระดับความสำเร็จของการปรับปรุงการบริหารจัดการเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของจังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	15 2 1 2 10	5 5 5 4
มิติที่ 2	ด้านคุณภาพการให้บริการ ตัวชี้วัดที่ 6 ร้อยละของระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการ ตัวชี้วัดที่ 7 ระดับความสำเร็จของการดำเนินการตามมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ	10 5 5	4.65 4.3 5
มิติที่ 3	ด้านประสิทธิภาพของการปฏิบัติราชการ ตัวชี้วัดที่ 8 ร้อยละของงบประมาณที่สามารถประหยัดได้ ตัวชี้วัด ระดับความสำเร็จของการกำหนดมาตรการและดำเนินการตามมาตรการประหยัดพลังงาน ตัวชี้วัดที่ 9 ระดับความสำเร็จของร้อยละเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักในการลดรอบระยะเวลาของขั้นตอนการปฏิบัติราชการของส่วนราชการ	10 4 1 5	4.91 5 5 4.74
มิติที่ 4	ด้านการพัฒนาองค์กร ตัวชี้วัดที่ 10 ร้อยละความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการในการพัฒนาระบบบริหารความรู้ภายในองค์กร ปีงบประมาณ 2548 ตัวชี้วัดที่ 11 ระดับคุณภาพของการจัดการสารสนเทศของส่วนราชการ - คุณภาพของระบบสารสนเทศ - การนำระบบสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ ตัวชี้วัดที่ 12 ระดับความสำเร็จและคุณภาพของการจัดทำข้อเสนอการเปลี่ยนแปลงของส่วนราชการ - ผลสำเร็จในการจัดทำข้อเสนอการเปลี่ยนแปลง - คุณภาพของข้อเสนอการเปลี่ยนแปลง ตัวชี้วัดที่ 13 ระดับความสำเร็จของการจัดทำแผนพัฒนากฎหมายของส่วนราชการ ตัวชี้วัดที่ 14 ระดับความสำเร็จของร้อยละเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของการดำเนินงานตามแผนพัฒนากฎหมายของส่วนราชการ	40 5 2 3 5 5 7 13	5 5 5 5 5 5 5 5
รวม		120	563.85
คะแนนเต็ม 5			4.70

แผนภูมิคะแนนตามตัวชี้วัดของกรมทรัพยากรน้ำ

คะแนน (เต็ม 5)

แผนภูมิระดับคะแนนตัวชี้วัดจำแนกตามมิติ

หมายเหตุ

- มิติที่ 1 ด้านประสิทธิผลตามยุทธศาสตร์
- มิติที่ 2 มิติด้านคุณภาพการให้บริการ
- มิติที่ 3 ด้านประสิทธิภาพของการปฏิบัติราชการ
- มิติที่ 4 มิติด้านการพัฒนาองค์กร

ส่วนที่ 3 รายงานการเงิน

กรมทรัพยากรน้ำ

งบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 30 กันยายน 2548

สินทรัพย์

สินทรัพย์หมุนเวียน

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	20,988.062	0.58%
ลูกหนี้	51,729.611	1.43%
รายได้ค้างรับ	17,526.413	0.48%
วัสดุคงเหลือ	2,886.347	0.08%
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	63.801	0.00%
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	93,194.234	2.57%

สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน

ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	344,826.300	9.51%
สินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐาน	3,188,139.266	87.91%
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	311.575	0.01%

รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน

3,533,277.140 97.43%

รวมสินทรัพย์

3,626,471.374 100%

หนี้สินและทุน

หนี้สินหมุนเวียน

เจ้าหนี้	15,425.503	0.43%
ใบสำคัญค้ำจ่าย	2,147.150	0.06%
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	12,739.853	0.35%
รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง	491.745	0.01%
รายได้งบประมาณรับล่วงหน้า	10.000	0.00%
รายได้เงินบริจาครอการรับรู้	15.840	0.00%

รวมหนี้สินหมุนเวียน

30,830.092 0.85%

หนี้สินไม่หมุนเวียน

เงินทดรองราชการรับคลัง	2,800.000	0.08%
เงินรับฝาก	7,977.945	0.22%

รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน

10,777.945 0.30%

รวมหนี้สิน

41,608.037 1.15%

สินทรัพย์สุทธิ

3,584,863.338 98.85%

สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน

ทุน	1,840,032.773	50.74%
รายได้สูง(ต่ำ)กว่าค่าใช้จ่ายสะสม	1,744,830.564	48.11%

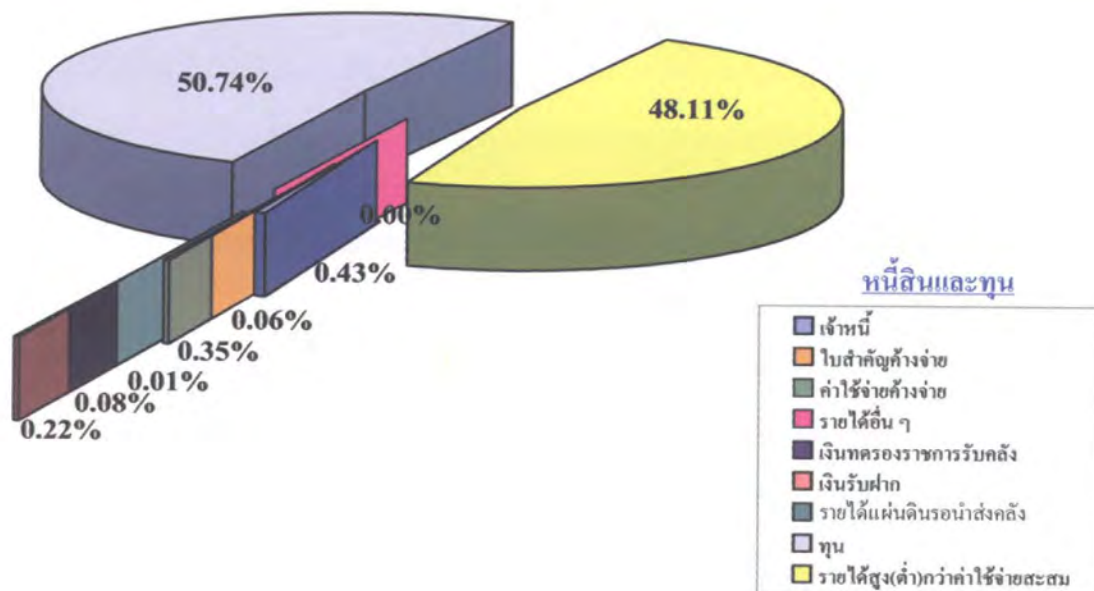
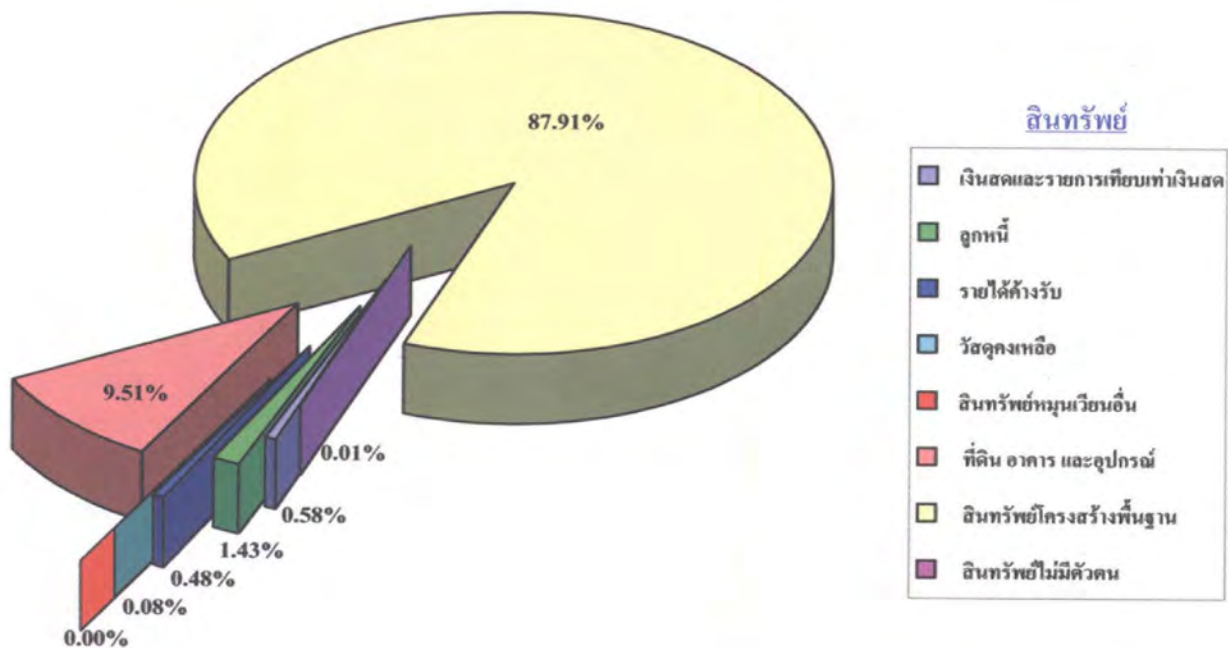
รวมสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน

3,584,863.338 98.85%

รวมหนี้สินและสินทรัพย์สุทธิ

3,626,471.374 100.00%

แผนภูมิแสดงฐานะการเงิน

กรมทรัพยากรน้ำ

งบรายได้และค่าใช้จ่าย สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2548

(พันบาท) 2548 อัตราย่อส่วนตามแนวดิ่ง

รายได้จากการดำเนินงาน

รายได้จากรัฐบาล

รายได้จากเงินงบประมาณ	2,886,638.397	99.74%
-----------------------	---------------	--------

รวมรายได้จากรัฐบาล	2,886,638.397	99.74%
--------------------	---------------	--------

รายได้จากแหล่งอื่น

รายได้จากเงินช่วยเหลือ	539.773	0.02%
------------------------	---------	-------

รายได้จากการรับบริจาค	535.774	0.02%
-----------------------	---------	-------

รายได้เงินนอกงบประมาณ	5,706.990	0.20%
-----------------------	-----------	-------

รายได้อื่น	664.700	0.02%
------------	---------	-------

รวมรายได้จากแหล่งอื่น	7,447.238	0.26%
-----------------------	-----------	-------

รวมรายได้จากการดำเนินงาน	2,894,085.635	100.00%
--------------------------	---------------	---------

ค่าใช้จ่ายจากการดำเนินการ

ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร	476,149.849	16.45%
-----------------------	-------------	--------

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	225,293.955	7.78%
--------------------------	-------------	-------

ค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุน	11,376.706	0.39%
-----------------------	------------	-------

ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	136,949.992	4.73%
-------------------------------	-------------	-------

ค่าใช้จ่ายอื่น	294,036.263	10.16%
----------------	-------------	--------

ค่าใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณ	5,448.305	0.19%
---------------------------	-----------	-------

รวมค่าใช้จ่ายจากการดำเนินการ	1,149,255.070	39.71%
------------------------------	---------------	--------

รายได้สูง/ต่ำ กว่าค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงาน	1,744,830.564	60.29%
---	---------------	--------

ต้นทุนการผลิต และต้นทุนกิจกรรม กรมทรัพยากรน้ำ ประจำปี 2548

ต้นทุนการผลิต

กิจกรรม	(พันบาท) ต้นทุนกิจกรรม	ผลผลิต	(ล้านบาท) ต้นทุนรวม	(บาท) ต้นทุนผลผลิต
1.1 จัดทำข้อเสนอแนะนโยบายแผนแม่บท และมาตรการในการจัดการทรัพยากรน้ำในภาพรวมของประเทศและเชิงพื้นที่	49,525.800	1. การเสนอแนะนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ	95.241	3,809,676.92
1.2 บริหาร จัดการเพื่อบูรณาการทรัพยากรน้ำ	41,906.446			
1.3 ประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อการแก้ไขปัญหาเชิงนโยบาย	2,857.258			
1.4 ติดตาม กำกับ ประเมินผล	952.419			
2.1 ปรับปรุงและฟื้นฟูแหล่งน้ำเพื่อบูรณาการทรัพยากรน้ำ	14,154.184	2. การบริหารจัดการและพัฒนาทรัพยากรน้ำ	706.504	7,596,823.51
2.2 พัฒนาศูนย์ข้อมูล องค์ความรู้วิจัยพัฒนาเพื่อการถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ	164,169.238			
2.3 พัฒนาระบบและเครื่องมือเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ	137,244.592			
2.4 พัฒนา อนุรักษ์ และฟื้นฟูแหล่งน้ำ	141,352.709			
2.5 จัดหาและพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อบูรณาการทรัพยากรน้ำ	122,796.325			
2.6 บริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำและป้องกันแก้ไขปัญหาวิกฤติน้ำ	110,270.273			
2.7 ประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ	16,517.266			
3.1 พัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของประชาชนองค์กรท้องถิ่นและภาคีเครือข่าย	84,093.172	3. การเสริมสร้างขีดความสามารถขององค์กรประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อการบริหารจัดการส่วนท้องถิ่นทรัพยากรน้ำ	237.927	19,827.22
3.2 พัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถองค์กรลุ่มน้ำ	79,765.224			
3.3 ส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมเพื่อบูรณาการทรัพยากรน้ำ	74,068.205			

ส่วนที่ 4

ผลการดำเนินงานตาม ภารกิจที่สำคัญ

4.1 ต้านนโยบายและแผน

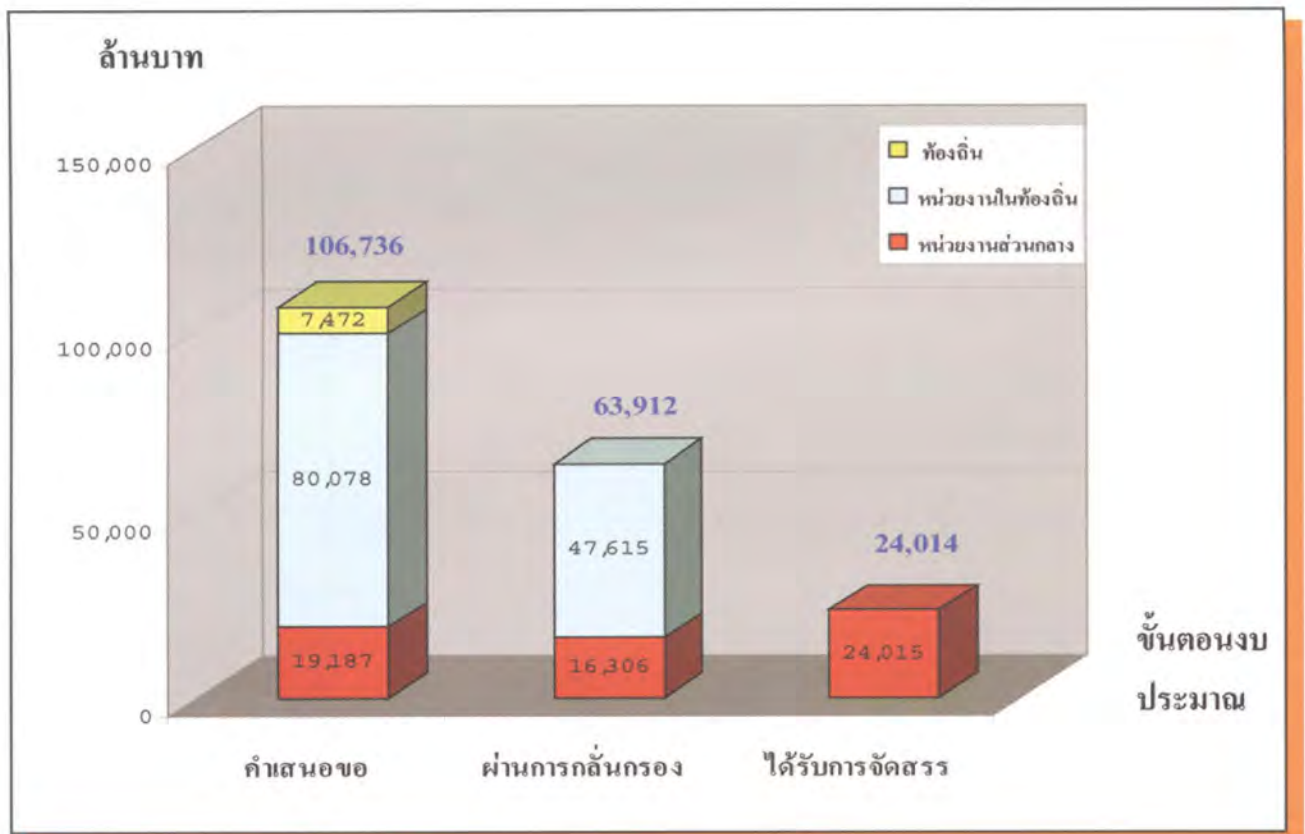
4.1.1 การจัดทำแผนรวมการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำ เป็นการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในภาพรวมของแต่ละลุ่มน้ำทั่วประเทศ โดยครอบคลุมถึงการจัดการทรัพยากรอื่นที่เกี่ยวข้อง ตามแผนงานและโครงการต่าง ๆ ของแผนรวม ซึ่งกำหนดเป็นกรอบและมอบหมายให้หน่วยปฏิบัติหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้นำไปดำเนินการตามภาระหน้าที่อย่างเป็นระบบและให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน การดำเนินการจัดทำแผนรวมตามแนวทางการพัฒนาโดยมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่มาร่วมกันดำเนินการจัดทำในทุกกระบวนการและให้ข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะของโครงการ เริ่มจากการวิเคราะห์สภาพปัญหา แนวทางการแก้ไขปัญหาในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การพัฒนาแหล่งน้ำ การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ การแก้ไขปัญหาหน้าท่วม และภัยแล้ง การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำและคุณภาพน้ำ ซึ่งมีแผนการดำเนินงาน ตั้งแต่ปี 2544 - 2549

ผลการดำเนินงาน

ลำดับที่	ลุ่มน้ำ	จำนวน (ลุ่มน้ำ)	ปีงบประมาณ	ผลการดำเนินงาน
1	ปิง ป่าสัก	2	2544	เสร็จเรียบร้อย
2	บางปะกง-ปราจีนบุรี ชายฝั่งทะเล ตะวันออกโตนเลสาป	4	2545	เสร็จเรียบร้อย
3	ยม น่าน	2	2546	เสร็จเรียบร้อย
4	มูล วัง	2	2547	เสร็จเรียบร้อย
5	โขง ชี เจ้าพระยา สะแกกรังและ ทำจีน	5	2547	อยู่ระหว่างดำเนินการ
6	กก-โขง (ภาคเหนือ) แม่กลอง ทะเลสาบสงขลา เพชรบุรี-ชายฝั่ง ทะเลตะวันตก ดาปี ภาคใต้ฝั่ง ตะวันออก-ปัตตานี ภาคใต้ฝั่ง ตะวันตก สาละวิน	10	2548	อยู่ระหว่างดำเนินการ

4.1.2 การจัดทำแผนงบประมาณการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างเป็นระบบ รัฐบาลได้กำหนดนโยบายในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างเป็นระบบเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา น้ำขาดแคลน น้ำท่วม และคุณภาพน้ำ รวมทั้งการควบคุมมลพิษจากขยะ น้ำเสีย เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน โดยดำเนินการภายใต้การมีส่วนร่วมของเอกชนและชุมชนท้องถิ่น เพื่อเป็นพลังในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศสู่ความยั่งยืน โดยการ บูรณาการภารกิจของ 3 กระทรวง 11 หน่วยงาน ทั้งในระดับนโยบาย ระดับหน่วยงาน และระดับพื้นที่ เป็นการรวบรวมแผนงาน/โครงการ ที่มีการพิจารณากลับกรองจากคณะทำงานระดับต่าง ๆ ผ่านความเห็นชอบของคณะอนุกรรมการลุ่มน้ำ ครอบคลุมพื้นที่ 25 ลุ่มน้ำ/75 จังหวัด ซึ่งเป็นไปตามระบบการจัดการงบประมาณให้มีการบูรณาการในมิติ Agenda เพื่อให้สอดคล้องกับสายมิติ Function และ Area ซึ่งสามารถตอบสนองต่อเป้าหมายตามนโยบายและยุทธศาสตร์ของรัฐบาลและการกระจายงบประมาณเพื่อแก้ไขปัญหาของพื้นที่ได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

ผลการดำเนินงาน

4.1.3 คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กทช.) เป็นองค์กรระดับชาติจัดตั้งขึ้นตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารทรัพยากรน้ำแห่งชาติ พ.ศ. 2532 มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และบุคคลซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นกรรมการ ประกอบด้วย รองนายกรัฐมนตรี 1 คน ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายให้เป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรี ปลัดกระทรวง อธิบดี หัวหน้าส่วนรัฐวิสาหกิจ นักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนองค์กรพัฒนาเอกชน ฯลฯ โดยมีอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ เป็นกรรมการและเลขานุการ รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำที่ได้รับมอบหมาย และผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำเป็นผู้ช่วยเลขานุการ ทำหน้าที่บริหารทรัพยากรน้ำของประเทศให้เป็นไปอย่างเอกภาพ กำหนดนโยบาย วางแผนงานอย่างเป็นระบบ และความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดในการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรน้ำ

ผลการดำเนินงาน

1. กำหนดนโยบาย กรอบแผนงาน และงบประมาณ การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศ
2. พิจารณาและเสนอข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศ
3. ประสานและติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายและแผนการดำเนินงาน

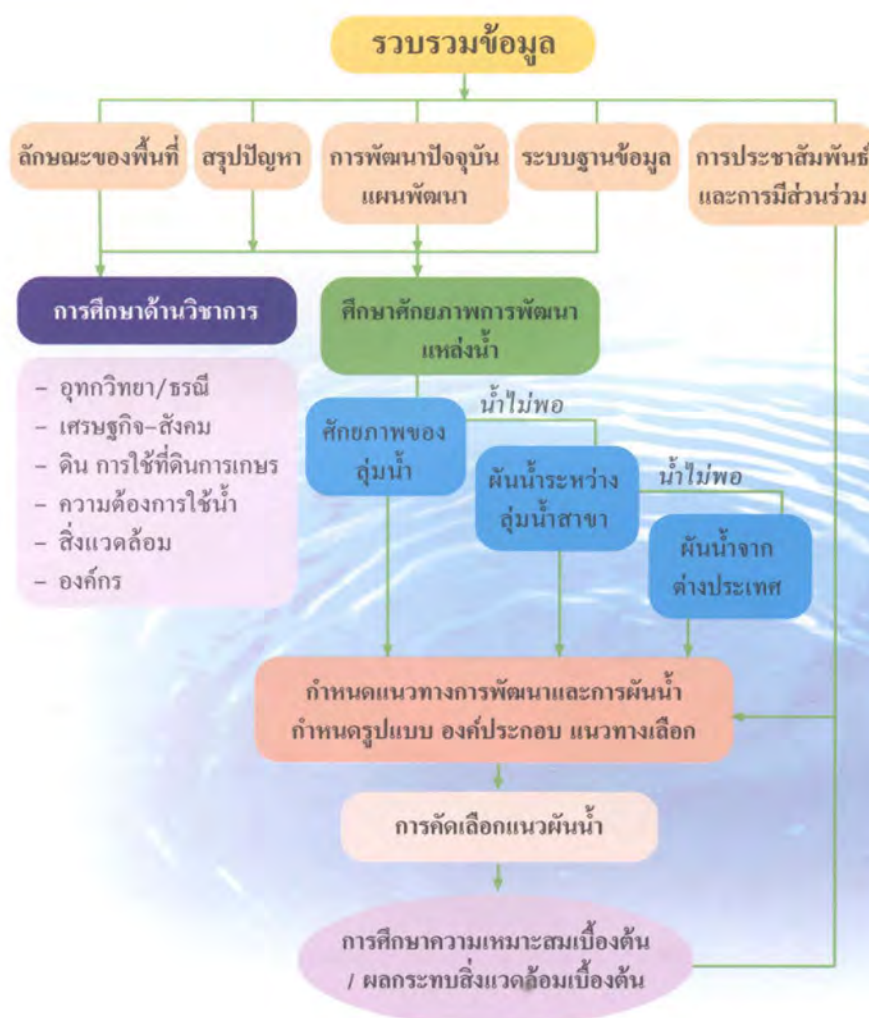

4.1.4 การประสานความร่วมมือด้านทรัพยากรน้ำกับประเทศเพื่อนบ้าน

สืบเนื่องจากรัฐบาลไทยได้ลงนามความร่วมมือกับรัฐบาลประเทศสหภาพพม่า สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ราชอาณาจักรกัมพูชา ในด้านวิชาการและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ กรมทรัพยากรน้ำในฐานะหน่วยงานหลักด้านน้ำของแผ่นดินจึงได้ดำเนินการจัดทำโครงการจัดทำแผนหลักการพัฒนาแหล่งน้ำและบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อเสริมสร้างการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจร่วมกัน ดังนี้

1. โครงการจัดทำแผนหลักการพัฒนาแหล่งน้ำและบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ระหว่างประเทศไทย และประเทศสหภาพพม่า
2. โครงการจัดทำแผนหลักการผันน้ำจากเขื่อนสตึงนัม
3. โครงการจัดทำแผนหลักการผันน้ำจากเขื่อนน้ำจึม

ขั้นตอนการดำเนินการโครงการ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาศักยภาพ และทบทวนผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องที่ได้ดำเนินการไว้แล้วของการพัฒนาและจัดหาแหล่งน้ำต้นทุน การปรับปรุงแหล่งน้ำเพื่อเพิ่มปริมาณน้ำต้นทุนให้กับแหล่งน้ำเดิม ระบบส่งน้ำและกระจายน้ำ และเพื่อสนองตอบต่อความต้องการใช้น้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำ
2. เพื่อกำหนดแผนหลักการพัฒนาเพื่อเพิ่มปริมาณน้ำต้นทุนให้กับแหล่งเก็บกักน้ำและกระจายน้ำให้กับพื้นที่เป้าหมายโดยคำนึงวิธีการที่เหมาะสม ประหยัดและเกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด
3. เพื่อกำหนดแนวทางในการเชื่อมโยงกันระหว่างแหล่งน้ำต้นทุนและการส่งน้ำไปยังพื้นที่รับประโยชน์ให้เป็นระบบเครือข่ายน้ำ โดยการบริหารจัดการน้ำจากหลายแหล่งเก็บน้ำร่วมกัน และส่งน้ำให้แก่พื้นที่ใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการ

1. บรรเทาอุทกภัยและแก้ปัญหาขาดแคลนน้ำ บริเวณพื้นที่ศึกษา
2. เก็บกักน้ำหลังฤดูฝนไว้ในคลองผันน้ำ เพื่อใช้อุปโภคบริโภค และการเกษตรในช่วงฤดูแล้ง
3. เป็นระบบคลองส่งน้ำ ผันน้ำ ให้พื้นที่ ที่คลองผ่านเพื่อใช้แก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำ
4. ใช้เป็นเส้นทางในการเดินทางเพื่อขยายพันธุ์ของสัตว์น้ำ
5. เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และปลูกฝังการเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการของรัฐ สำหรับประชาชนในขอบเขตพื้นที่ศึกษา

4.1.5 การประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ

การประสานความร่วมมือระหว่างประเทศถือได้ว่าเป็นภารกิจหลักของกรมทรัพยากรน้ำในการส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านการจัดการทรัพยากรน้ำในระดับโลก การนำประสบการณ์และความรู้ในส่วนของประเทศไทยเพื่อเสนอในเวทีนานาชาติ เพื่อกำหนดแนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบผสมผสาน สามารถจัดทำโครงการต่าง ๆ ในลักษณะทวิภาคีและพหุภาคี ตลอดจนได้มีโอกาสสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานหรือองค์กรด้านการจัดการทรัพยากรน้ำโดยเฉพาะในภูมิภาคเอเชียดังนี้

คณะทำงานอาเซียนด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

(ASEAN Working Group on Water Resources Management - AWGWRM)

เป็นองค์กรภายใต้ ASEAN Senior Officials on the Environment – ASOEN ประเทศไทยโดยอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำเป็นประธานคณะทำงาน มีวาระ 3 ปี นับตั้งแต่มีการจัดตั้ง ได้มีการประชุมปรึกษาหารือร่วมกันระหว่างประเทศสมาชิก รวม 6 ครั้ง ครั้งแรกมีการประชุมระหว่างวันที่ 28-29 มกราคม 2546 ณ โรงแรมสยามซิตี้ กรุงเทพฯ มีผู้เข้าร่วมประชุมจากประเทศสมาชิกอาเซียน 9 ประเทศ ยกเว้น บรูไน และครั้งล่าสุด ได้จัดขึ้นเมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2549 ณ กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์ ที่ประชุมได้พิจารณา project concept ตามโครงการที่ปรากฏใน ASEAN Strategic Plan of Action on Water Resources Management ซึ่งทุกประเทศมีส่วนร่วม โดยตกลงให้มีประเทศแกนนำ/แกนนำร่วม เช่น ประเทศไทยเป็นแกนนำและแกนนำร่วมกับประเทศสิงคโปร์ในโครงการ Demand Management Learning Forums และร่วมกับประเทศอินโดนีเซียในโครงการ Risks and Impacts from Extreme Events in ASEAN Countries

โครงการเวทีปรึกษาหารือลุ่มน้ำบางปะกง

กรมทรัพยากรน้ำได้รับเงินช่วยเหลือของธนาคารพัฒนาเอเชียดำเนินโครงการนี้ เพื่อทำความเข้าใจกับการจัดการลุ่มน้ำแบบมีส่วนร่วม ศึกษาการพัฒนาขีดความสามารถของคณะกรรมการลุ่มน้ำ ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของลุ่มน้ำตามอำนาจหน้าที่ เสนอแนะวิธีการและแนวทางในการจัดสรรน้ำของลุ่มน้ำอย่างเป็นธรรม เพื่อป้องกันและบรรเทาความขัดแย้งในการใช้น้ำของภาคส่วนต่างๆ สนับสนุนการเจรจาหรือระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ส่งเสริมการเพิ่มขีดความสามารถของคณะกรรมการลุ่มน้ำ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมในโครงการจัดการน้ำขนาดเล็กของผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย โดย

การปฏิบัติงานร่วมกับคณะกรรมการลุ่มน้ำฯ สร้างเครือข่ายการจัดการทรัพยากรน้ำ จัดฝึกอบรมและศึกษาดูงานให้แก่ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการลุ่มน้ำฯ จัดการประชุมเพื่อหารือเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำ รวมทั้งเสนอแนะแนวทาง วิธีการ และการพิจารณากฎเกณฑ์ต่างๆ ในการจัดสรรน้ำ โดยใช้พื้นที่ตัวอย่างนำร่องในลุ่มน้ำมาพิจารณา ซึ่งมีการเก็บข้อมูลระดับหมู่บ้าน และการนำแบบจำลองการจัดสรรน้ำมาพัฒนาใช้งานในลุ่มน้ำ

โครงการความร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศในการจัดการทรัพยากรน้ำ

ความร่วมมือกลุ่มประเทศ ASEM เป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การดำเนินงานของประเทศในกลุ่มเอเชีย-ยุโรป เพื่อส่งเสริมระบบการจัดการทรัพยากรน้ำที่ดีของสมาชิก จะมีลักษณะการเสริมสร้างขีดความสามารถในการบริหารจัดการโดยใช้เครื่องมือหลายประการ โครงการดังกล่าวจะเริ่มปฏิบัติงานในเดือนพฤษภาคม 2549 มีระยะเวลาดำเนินงาน 4 ปี

ความร่วมมือเครือข่ายองค์กรลุ่มน้ำเอเชีย (NARBO) ได้เข้าร่วมโครงการดังกล่าวตั้งแต่ปี 2547 ได้รับประโยชน์จากการดำเนินงาน คือ คณะกรรมการลุ่มน้ำบางปะกงฯ ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิก และมีการเรียนรู้จากประสบการณ์ขององค์กรลุ่มน้ำอื่นๆ ในเอเชีย นอกจากนั้นได้เข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำ ทำให้มีโอกาสเรียนรู้ประสบการณ์ของประเทศอื่น มีการศึกษาเปรียบเทียบองค์กรลุ่มน้ำของประเทศต่างๆ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เช่น การจัดสรรน้ำตามสิทธิ การจัดการทรัพยากรน้ำแบบผสมผสาน เป็นต้น

การจัดหลักสูตรฝึกอบรมด้าน Water Supply and Environmental Sanitation

การฝึกอบรมหลักสูตร Water Supply and Environmental Sanitation ให้แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำนวน 19 คน จาก 9 ประเทศ ได้แก่ บังคลาเทศ ภูฏาน กัมพูชา จีน อินโดนีเซีย ปากีสถาน ศรีลังกา ไทย และเวียดนาม

ความร่วมมือไทย-พม่าว่าด้วยการจัดการทรัพยากรน้ำ

การประชุมคณะกรรมการร่วมไทย - พม่าว่าด้วยการจัดการทรัพยากรน้ำ ครั้งที่ 2 โดยมีรองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (นายเฉลิมศักดิ์ วานิชสมบัติ) เป็นหัวหน้าคณะกรรมการร่วมฯ (ฝ่ายไทย) และนาย U Khin Zaw รองอธิบดีกรมชลประทาน เป็นหัวหน้าคณะกรรมการร่วมฯ (ฝ่ายพม่า) ในการประชุม ฝ่ายไทยได้นำเสนอผลการศึกษาแผนแม่บทในการพัฒนาแหล่งน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำกกและแม่น้ำสาย

ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาหลุมแม่น้ำโขงอย่างยั่งยืน

รัฐบาลไทยได้เข้าร่วมเป็นประเทศภาคีสมาชิกคณะกรรมการแม่น้ำโขง ซึ่งประกอบด้วยประเทศสมาชิก 4 ประเทศ คือ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ราชอาณาจักรกัมพูชา ราชอาณาจักรไทย และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และได้จ่ายงบประมาณอุดหนุนประจำปี เพื่อการดำเนินการขององค์กรซึ่งเป็นองค์กรถาวรที่ไม่อยู่ภายใต้สังกัดการสหประชาชาติ มีสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการแม่น้ำโขง ตั้งอยู่ที่นครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และประเทศสมาชิกจะจัดตั้งสำนักเลขาธิการคณะกรรมการแม่น้ำโขงแห่งชาติขึ้นในประเทศของตนเอง สำหรับประเทศไทยนั้น กรมทรัพยากรน้ำโดยสำนักประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ ได้ปฏิบัติหน้าที่เป็นสำนักเลขาธิการคณะกรรมการแม่น้ำโขงแห่งชาติไทย ประสานความร่วมมือกับสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการแม่น้ำโขง สำนักเลขาธิการของประเทศสมาชิก และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลุมน้ำโขงภายในประเทศ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งได้ดำเนินการและมีผลงาน ดังนี้

1. จัดทำระเบียบปฏิบัติว่าด้วยการรักษาปริมาณการไหลของน้ำในแม่น้ำโขงสายประธาน (Procedure for Maintenance of Flow on Mainstream)
2. พัฒนาหลักเกณฑ์ ระบบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมข้ามพรมแดน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการพิจารณาตัดสินใจของผู้บริหารประเทศต่อการพัฒนาโครงการในลุ่มน้ำโขง เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้น
3. พัฒนาระบบการติดตามตรวจสอบการประเมินผลกระทบทางสังคมในลุ่มน้ำโขง (Social Impact Monitoring System)
4. พัฒนาและติดตามตรวจสอบการประเมินผล คุณภาพน้ำในลุ่มน้ำโขง (Water Quality Monitoring Network)
5. การประเมินความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมของระบบนิเวศแม่น้ำโขง (Vulnerability and Dependence on Aquatic Ecosystems)
6. จัดทำระบบฐานข้อมูลลุ่มน้ำ (Data management)
7. เสริมสร้างศักยภาพองค์กรลุ่มน้ำ โดยคณะกรรมการจัดการลุ่มน้ำ เป็นกลไกในการวางแผนลุ่มน้ำและใช้กระบวนการส่งแผนที่ประเทศสมาชิกเป็นผู้กำหนดร่วมกัน 5 ขั้นตอน จนได้ผลสุดท้ายของกระบวนการวางแผน คือ แนวคิดการพัฒนาลุ่มน้ำโขงอย่างยั่งยืน ร่วมกันของลุ่มน้ำในประเทศไทย 3 ลุ่มน้ำ และประเทศสมาชิกอีก 7 ลุ่มน้ำ รวม 10 ลุ่มน้ำ ในลุ่มน้ำแม่โขง
8. การประเมินคุณค่าพื้นที่ชุ่มน้ำในลุ่มน้ำโขง (Wetland Valuation)
9. จัดทำข้อมูลความอุดมสมบูรณ์ของแม่น้ำในลุ่มน้ำแม่โขง (River Health Report Card)
10. การประเมินการไหลของน้ำเพื่อรักษาความสมบูรณ์และความสมดุลของระบบนิเวศแม่น้ำโขง (Environmental Flow Management)
11. ฝึกอบรมและปรับปรุงแบบจำลองใน Decision Support Framework

12. จัดทำพื้นที่นำร่องเพื่อการจัดการลุ่มน้ำ โดยมีคณะกรรมการจัดการลุ่มน้ำแห่งชาติและคณะทำงานในพื้นที่ลุ่มน้ำย่อย 3 แห่ง ได้แก่ ลุ่มน้ำห้วยสามหมอก จังหวัดชัยภูมิ ลุ่มน้ำพุง จังหวัดสกลนคร และลุ่มน้ำแม่ร่องช้าง จังหวัดพะเยา
13. จัดทำ Project Implementation Plan ของการจัดการและบรรเทาอุทกภัยเพื่อดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหอุทกภัยที่เกิดขึ้นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ

เนื่องจากการปฏิบัติงานภายใต้กรอบความร่วมมือเพื่อการพัฒนาลุ่มแม่น้ำโขงอย่างยั่งยืน ประเทศสมาชิกจะร่วมกันพัฒนา การใช้ การอนุรักษ์ และการจัดหาทรัพยากรธรรมชาติอย่างสร้างสรรค์ และใช้ประโยชน์ร่วมกันฉันทเพื่อนบ้านที่ดีต่อกัน ดังนั้น ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานมักจะเกิดจากความเข้าใจที่ไม่ตรงกัน ความแตกต่างทางความคิด และนโยบายของประเทศ รวมทั้งศักยภาพ และความสามารถของบุคลากรทำให้การกำหนดเป้าหมายและผลผลิต เป็นไปได้ด้วยความลำบาก จำเป็นต้องมีความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงาน เพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้งที่อาจตามมาในอนาคต นอกจากนี้ ระยะเวลาและความพร้อม ตลอดจนทักษะของบุคลากรของแต่ละประเทศที่จะทำงานร่วมกัน ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต้องได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการฝึกฝนอยู่ตลอดเวลา และต้องให้มีการถ่ายทอดทักษะนั้น ๆ ไปสู่เจ้าหน้าที่รุ่นต่อ ๆ ไป

4.2 ด้านการปฏิบัติ

4.2.1 การอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำ

ฝายต้นน้ำลำธารหรือฝายชะลอความชุ่มชื้น (Check Dam)

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำริในการพัฒนา และฟื้นฟูป่าไม้โดยใช้ทรัพยากรที่เอื้ออำนวยสัมพันธซึ่งกันและกันให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยใช้วิธีสร้างสิ่งขวางกั้นทางเดินของลำน้ำ เพื่อให้หน้าค่อยๆ ไหลแผ่ขยายออกไปสร้างความชุ่มชื้นแก่ดิน กรมทรัพยากรน้ำโดยสำนักอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำ ร่วมกับสำนักงานทรัพยากรน้ำ ภาค 1 - 10 ได้ดำเนินการสนองพระราชดำริโดยสำรวจและออกแบบ ฝายต้นน้ำขนาดเล็ก Check Dam เป็นฝายต้นน้ำลำธารหรือฝายชะลอความชุ่มชื้น และเป็นฝายดักตะกอน ซึ่งเป็นการลดปัญหาการพังทลายของดินและลดความรุนแรงของกระแสน้ำในลำห้วย อีกทั้งเพิ่มความชุ่มชื้นให้แก่ผืนดินและกักเก็บตะกอนไม่ให้แหล่งน้ำตื้นเขินเร็วอีกด้วย โดยจะเริ่มดำเนินการก่อสร้างในปีงบประมาณ 2549

รูปแบบฝายต้นน้ำลำธารแบบกึ่งถาวร

4.2.2 การพัฒนาแหล่งน้ำ

กรมทรัพยากรน้ำโดยสำนักพัฒนาแหล่งน้ำ และสำนักงานทรัพยากรน้ำ ภาค 1 - 10 ได้ดำเนินการจัดหาและพัฒนาแหล่งน้ำ ประเภทฝายน้ำล้นและระบบส่งน้ำ เพื่อเป็นแหล่งน้ำต้นทุนและกระจายน้ำเข้าสู่พื้นที่รับประโยชน์ ใช้สำหรับการอุปโภค-บริโภค และเสริมการเพาะปลูกในเวลาฝนทิ้งช่วงและในฤดูแล้ง

สรุปแหล่งน้ำที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณประจำปี 2548 สำหรับการปรับปรุงฟื้นฟูและจัดหาพัฒนา จำนวน 93 แห่ง เป็นเงิน 497,780,000 บาท ซึ่งสามารถดำเนินการได้เกินกว่าพระราชบัญญัติงบประมาณที่ได้รับ โดยสามารถดำเนินการได้ จำนวน 106 แห่ง งบประมาณทั้งสิ้น 442,722,475 บาท ประหยัดงบประมาณได้ 55,057,525 บาท คิดเป็นร้อยละ 11.06

พื้นที่ดำเนินการ (สำนักงานทรัพยากรน้ำ)	จำนวน (แห่ง)	งบประมาณ (บาท)
ภาค 1	20	52,052,631
ภาค 2	9	37,666,464
ภาค 3	11	43,495,902
ภาค 4	18	55,855,037
ภาค 5	16	55,470,460
ภาค 6	10	37,023,500
ภาค 7	9	61,303,600
ภาค 8	13	99,854,881
รวมทั้งสิ้น	106	442,722,475

- ได้จัดสรรตาม พ.ร.บ. งบประมาณ จำนวน 93 แห่ง เป็นเงิน 497,780,000 บาท
- สามารถประหยัดงบประมาณ เป็นเงิน 55,057,525 บาท

4.2.3 การจัดทำระบบ Early Warning

มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2547 ให้กรมทรัพยากรน้ำ ดำเนินโครงการจัดทำระบบเตือนภัยล่วงหน้า (Early Warning System) สำหรับพื้นที่เสี่ยงอุทกภัย - ดินถล่ม ในพื้นที่ลาดชันและพื้นที่ราบเชิงเขา ให้ครอบคลุมพื้นที่เสี่ยงภัยทั่วประเทศ ประมาณ 2,300 หมู่บ้านโดยเร่งรัด ดำเนินการตามระดับความเสี่ยงภัย

การติดตั้งระบบเตือนภัยล่วงหน้า (Early Warning System) โดยการติดตั้งสถานีตรวจวัดปริมาณน้ำฝนอัตโนมัติ เมื่อเกิดฝนตกหนัก ติดต่อกันจนกระทั่งปริมาณฝนเฉลี่ยในพื้นที่รับน้ำสูงขึ้นถึงระดับที่อาจเกิดอันตราย ระบบเตือนภัยก็จะส่งสัญญาณตามขั้นตอนการเตือนภัยที่กำหนดไว้โดยอัตโนมัติ เพื่อให้ผู้รับผิดชอบซึ่งเป็นคนท้องถิ่น ได้กระจายข่าวไปยังประชาชนในหมู่บ้าน ให้ปฏิบัติตามขั้นตอนบรรเทาภัยที่จะเกิดตามที่ได้มีการซักซ้อมไว้

>>>

<<<

4.3 ตำบลบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

4.3.1 การจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาวิกฤติน้ำ (War Room)

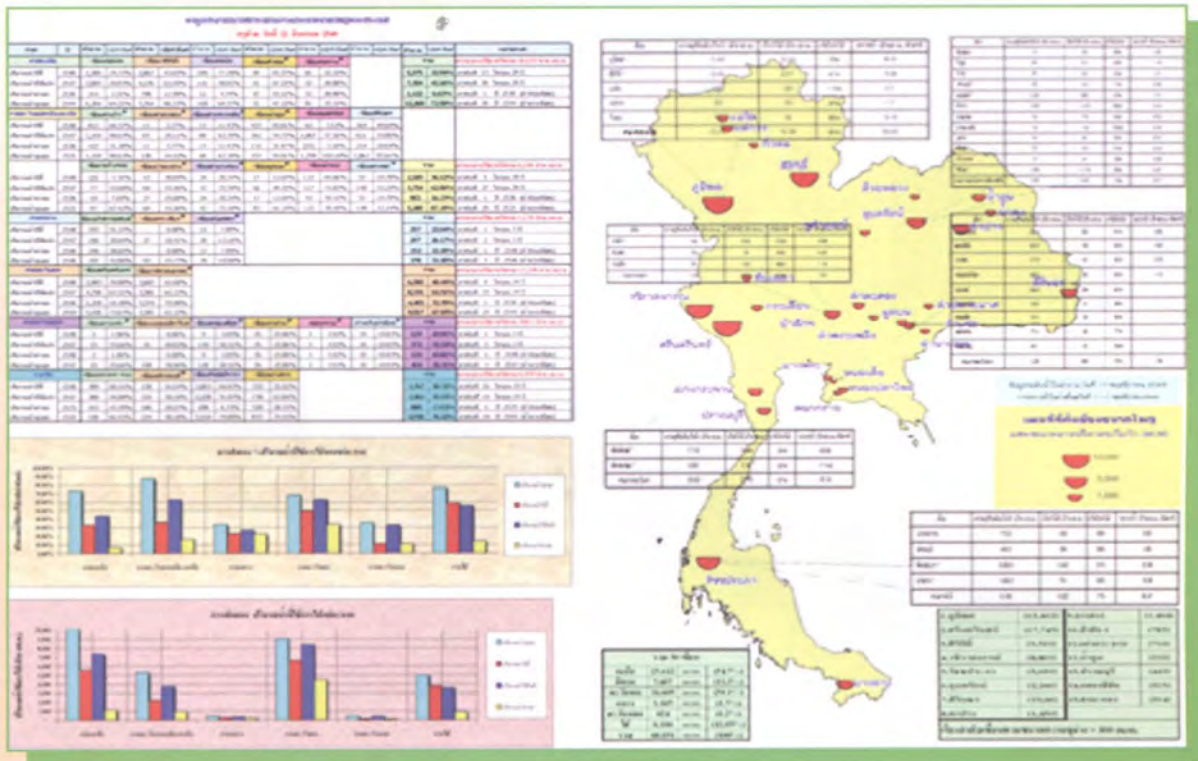
ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาวิกฤติน้ำ (War Room) เป็นห้องปฏิบัติการของศูนย์ป้องกันวิกฤติน้ำ ประกอบด้วยระบบจัดการข้อมูลน้ำเบื้องต้นในทุกกลุ่มน้ำ ภายใต้วัตถุประสงค์ที่จะรวบรวม ประมวล และประกอบการตัดสินใจในการป้องกันและแก้ไขปัญหาในสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นในระยะ 3 ปีที่ผ่านมาอย่างได้ผลเป็นลำดับ โดยได้มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูล ฐานข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) สำหรับกลุ่มน้ำหลักทั่วประเทศ พร้อมจัดทำระบบสารสนเทศทางการบริหาร (MIS) เพื่อติดตามสถานการณ์น้ำและระบบคาดการณ์เพื่อเป็นเครื่องช่วยในการตัดสินใจ (DSS) การดำเนินการบริหารจัดการสภาวะน้ำท่วม หรือน้ำแล้ง ที่เป็นภาวะฉุกเฉินหรือวิกฤติ

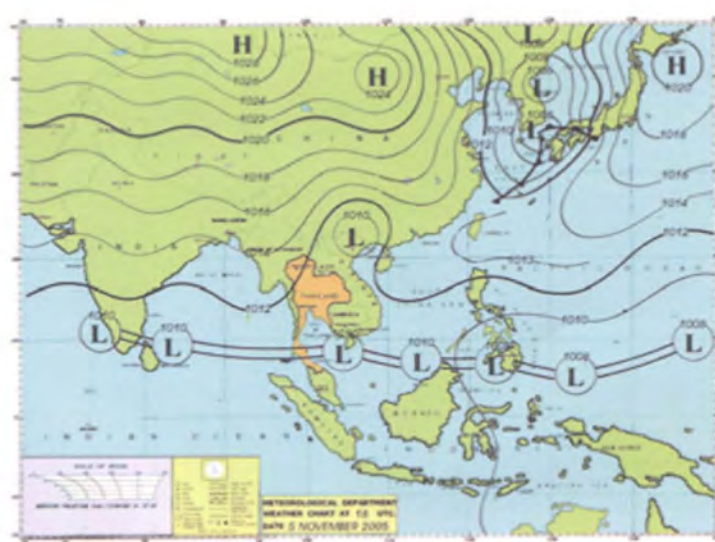
รายงานสถานการณ์น้ำท่วมและน้ำไหลหลากทั่วประเทศ

การสำรวจและวิเคราะห์สภาพพื้นที่ทั่วประเทศ

สถานการณ์น้ำในอ่างเก็บน้ำทั่วประเทศ

การติดตามวิเคราะห์ ภาพถ่ายดาวเทียม และสภาพอากาศในภูมิภาค

ข่าวร้ายสัปดาห์ ฉบับที่ 133

ฉบับที่ 133 18 พฤศจิกายน 2548
Web: www.doe.go.th
Email: www.doe.go.th

ฉบับที่ 133 ข่าวร้ายสัปดาห์

สถานการณ์ :

ในรอบสัปดาห์ที่ผ่านมาประเทศไทย มีสถานการณ์น้ำท่วมจากพายุฝนและน้ำหลากในหลายพื้นที่ โดยเฉพาะในภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ ซึ่งน้ำท่วมได้สร้างความเสียหายแก่ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในหลายพื้นที่ โดยเฉพาะในภาคเหนือ น้ำท่วมได้สร้างความเสียหายแก่ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในหลายพื้นที่ โดยเฉพาะในภาคเหนือ

เหตุการณ์ :

วันที่ 18 พฤศจิกายน 2548 : สถานการณ์น้ำท่วมในหลายพื้นที่ โดยเฉพาะในภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ ซึ่งน้ำท่วมได้สร้างความเสียหายแก่ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในหลายพื้นที่ โดยเฉพาะในภาคเหนือ

การป้องกันและแก้ไข :

วันที่ 18 พฤศจิกายน 2548 : สถานการณ์น้ำท่วมในหลายพื้นที่ โดยเฉพาะในภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ ซึ่งน้ำท่วมได้สร้างความเสียหายแก่ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในหลายพื้นที่ โดยเฉพาะในภาคเหนือ

ข่าวร้ายสัปดาห์ ฉบับที่ 134

Web: www.doe.go.th
Email: www.doe.go.th

ฉบับที่ 134 ข่าวร้ายสัปดาห์

สถานการณ์ :

ในรอบสัปดาห์ที่ผ่านมาประเทศไทย มีสถานการณ์น้ำท่วมจากพายุฝนและน้ำหลากในหลายพื้นที่ โดยเฉพาะในภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ ซึ่งน้ำท่วมได้สร้างความเสียหายแก่ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในหลายพื้นที่ โดยเฉพาะในภาคเหนือ

เหตุการณ์ :

วันที่ 19 พฤศจิกายน 2548 : สถานการณ์น้ำท่วมในหลายพื้นที่ โดยเฉพาะในภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ ซึ่งน้ำท่วมได้สร้างความเสียหายแก่ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในหลายพื้นที่ โดยเฉพาะในภาคเหนือ

การป้องกันและแก้ไข :

วันที่ 19 พฤศจิกายน 2548 : สถานการณ์น้ำท่วมในหลายพื้นที่ โดยเฉพาะในภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ ซึ่งน้ำท่วมได้สร้างความเสียหายแก่ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในหลายพื้นที่ โดยเฉพาะในภาคเหนือ

โดยบทบาทหน้าที่ติดตามเฝ้าระวังและแจ้งข้อมูลประกอบการเตือนภัยเบื้องต้น พร้อมประสานส่วนราชการในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคในพื้นที่ที่เกิดน้ำท่วม เพื่อประกอบการแจ้งเตือนภัย ดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัย การจัดเก็บระบบฐานข้อมูลรายงานสถานการณ์น้ำท่วมและน้ำไหลหลาก การรวบรวมสถานการณ์น้ำในอ่างเก็บน้ำขนาดกลางและขนาดใหญ่ทั่วประเทศ การสำรวจและวิเคราะห์สภาพฝนตกทั่วราชอาณาจักร การติดตามวิเคราะห์ภาพถ่ายดาวเทียมและสภาพอากาศในภูมิภาค วิเคราะห์สังเคราะห์ ข้อมูลโดยสรุป จัดทำรายงานข่าวร้ายสัปดาห์ รวมถึงการส่งข้อมูลระบบสื่อสารเพื่อแจ้งเตือนสภาพน้ำให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องในระบบอินเทอร์เน็ต

4.3.2 การแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำภาค ตะวันออก

สภาพปัญหาจากการขาดแคลนน้ำในการดำเนินงานของภาคอุตสาหกรรมในพื้นที่ภาคตะวันออก ศูนย์ป้องกันวิกฤติน้ำได้รับแต่งตั้งจากคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติเพื่อให้ทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการประสานงานการแก้ไขปัญหาขาดแคลนน้ำภาคตะวันออก โดยให้มีหน้าที่ประสานงานกับส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ ภาคเอกชน หน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์ข้อมูลเรื่องน้ำในภาคตะวันออก พร้อมทั้งกลั่นกรองปัญหา ให้ข้อมูล พร้อมกับเสนอแนะข้อคิดเห็นและแนวทางแก้ไขปัญหา น้ำในพื้นที่ โดยจัดทำรายงานสภาพน้ำภาคตะวันออก เสนอให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประจำทุกวันตลอดการดำเนินการเกิดวิกฤติน้ำแล้ว

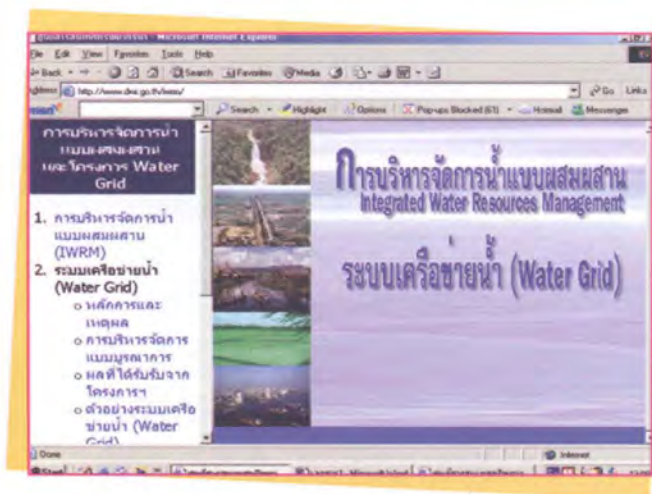
4.3.3 การกำหนดค่าดัชนีความชุ่มชื้นของดิน (Antecedent Precipitation Index : API)

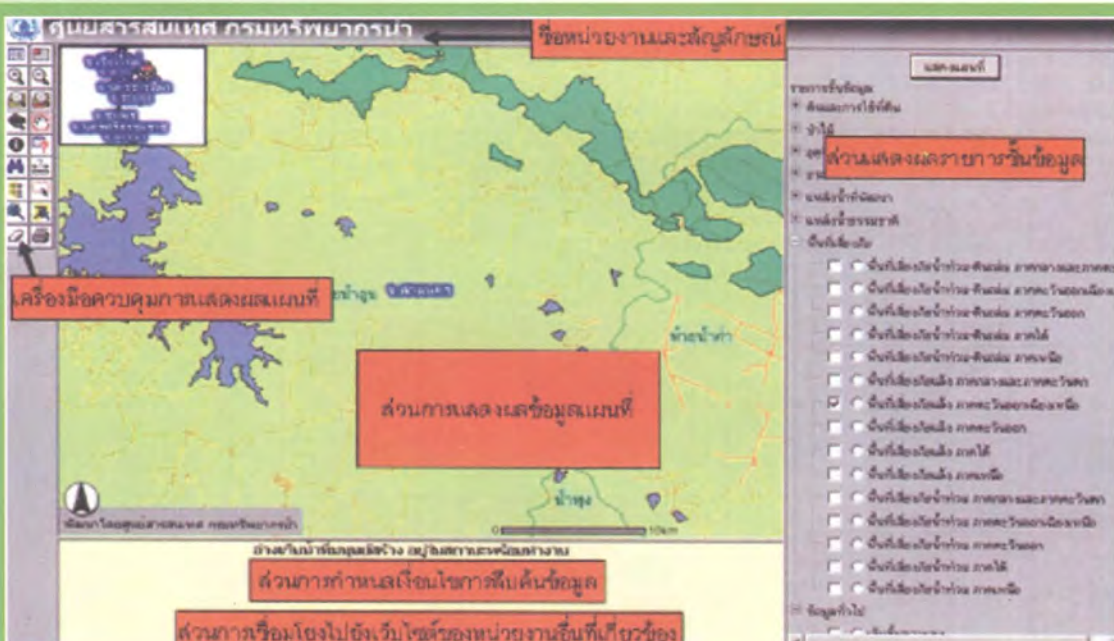
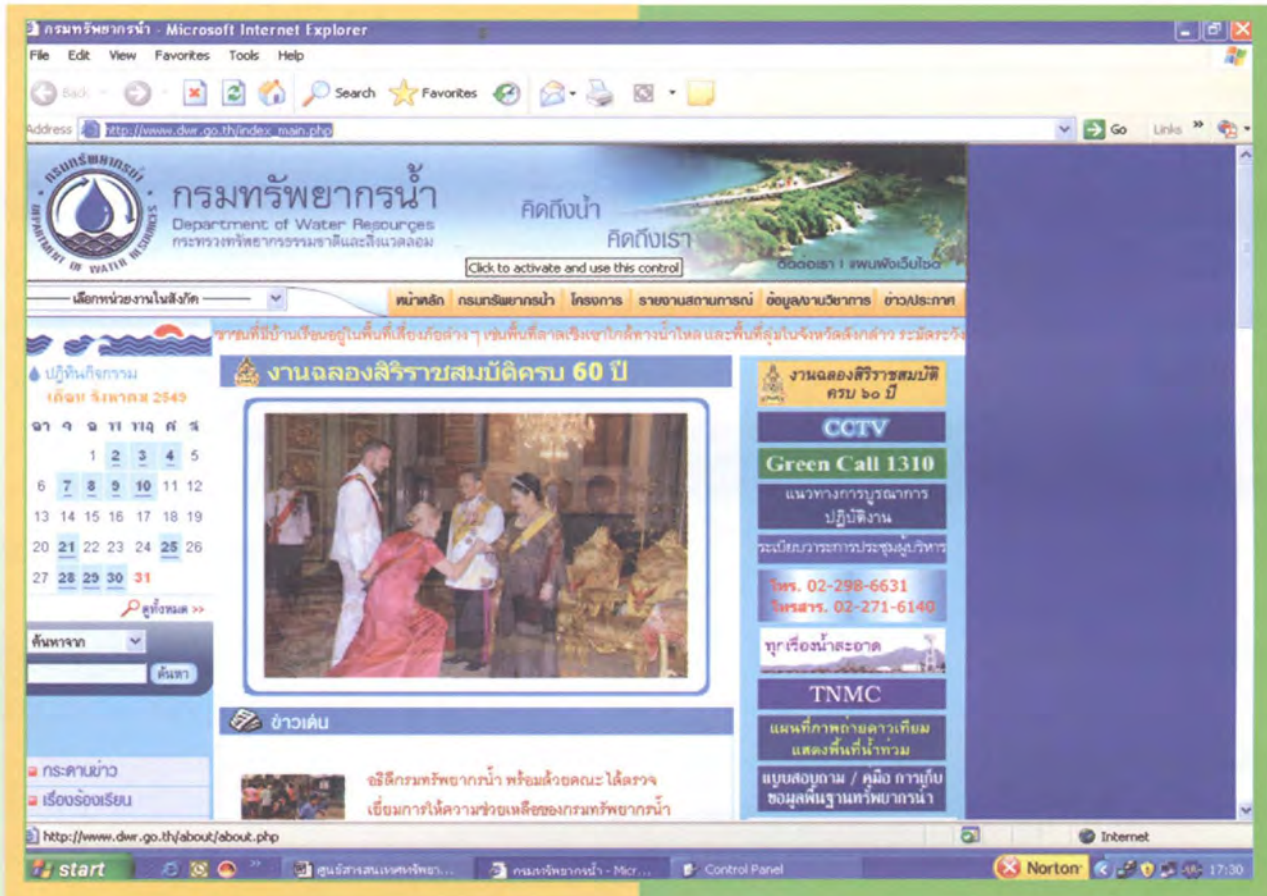
เพื่อป้องกันถึงสมรรถนะและศักยภาพในการอุ้มน้ำของดิน ถือว่าเป็นวิธีการหนึ่งที่มีความถูกต้องและน่าเชื่อถือ หากทราบค่า API วิกฤติของแต่ละพื้นที่ และทราบค่าปัจจัยกำหนด (K) ของ API วันก่อนจะทำให้พยากรณ์เดือนถัดมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การศึกษาและกำหนดค่า API ต่ำสุดในแต่ละพื้นที่เป็นค่าเริ่มต้นของการเกิดน้ำท่วมฉับพลันและดินถล่มเสียก่อน ระยะเวลาในการดำเนินงาน 700 วัน โดยเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 360 วัน เป็นการศึกษาและวิเคราะห์เพื่อการกำหนด API ให้ครอบคลุมพื้นที่ลุ่มน้ำหลัก 25 ลุ่มน้ำ โดยจัดทำแผนการดำเนินงานตามลำดับความสำคัญ และสภาพความเสี่ยงภัยสูง ระยะที่ 2 340 วัน เป็นการประเมินผลการดำเนินงานในระยะที่ 1 และ สอบเทียบผลการศึกษา ค่า API ให้ถูกต้องมากที่สุด รวมทั้งจัดทำระบบ GIS และ MIS ของโครงการฯ และทำการประเมินผลการดำเนินงานเมื่อสิ้นสุดโครงการ

4.3.4 การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศทรัพยากรน้ำ

ศูนย์สารสนเทศทรัพยากรน้ำได้พัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศทรัพยากรน้ำ เพื่อให้มีข้อมูลรวมทั้งเครื่องมือที่ใช้ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ สะดวก รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ รวมทั้งเป็นแหล่งเรียนรู้ สืบค้น และเข้าถึงข้อมูลทรัพยากรน้ำสำหรับประชาชน ประกอบด้วย

- การจัดทำระบบข้อมูลทรัพยากรน้ำ 25 ลุ่มน้ำ
- การจัดทำแผนแผนที่ชั้นข้อมูลทรัพยากรน้ำ (Water Resource Layer) ของประเทศไทยและข้อมูลอรรถาธิบาย (Attribute Data) ในรูปแบบดิจิทัล มาตรฐาน 1: 50000
- จัดทำระบบการประชุมระยะไกล (Video Conference)
- การพัฒนาเว็บไซต์หน่วยงานในสังกัดกรมทรัพยากรน้ำ เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารพร้อมทั้งเป็นแหล่งความรู้เชิงบูรณาการ www.dwr.go.th

4.3.5 การวิจัย และอุทกวิทยา

สำนักวิจัย พัฒนาและอุทกวิทยา เป็นหน่วยงานหลักด้านวิชาการศึกษา วิจัย และอุทกวิทยา โดยดำเนินการศึกษาโครงการต่าง ๆ ดังนี้

1) โครงการภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำปิง ลุ่มน้ำวัง และลุ่มน้ำกก

การศึกษา รวบรวม และวิเคราะห์ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการทรัพยากรน้ำ เพื่อการเผยแพร่ ส่งเสริม สนับสนุน ขกระดับคุณค่าและความสำคัญของภูมิปัญญาฯ ที่เชื่อมโยงเทคโนโลยี ระบบนิเวศ และสังคมวัฒนธรรมเข้าด้วยกัน นำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการทรัพยากรน้ำได้อย่างน่ายกย่องชื่นชม และยั่งยืนสืบไป

2) โครงการศึกษาแนวทางการลดปัญหาอุทกภัยโดยประชาชนมีส่วนร่วมในลุ่มน้ำเพชรบุรี

กระบวนการศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน เริ่มตั้งแต่การศึกษารวบรวม และวิเคราะห์ ปัญหาและสาเหตุของการเกิดอุทกภัย รวมถึงการหาแนวทางลดปัญหอย่างเป็นระบบ และคัดเลือกแนวทางที่มีความสอดคล้อง และสามารถลดปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งคาดว่าผลการศึกษาจะสามารถนำไปสู่การพิจารณาจัดทำแผนลดปัญหาอุทกภัย ของหน่วยงานดำเนินการที่รับผิดชอบในปัจจุบันได้

3) โครงการศึกษาปริมาณธาตุสารอาหารพืชในแหล่งน้ำ ภูมิศึกษาพื้นที่ในลุ่มน้ำแม่โขงตอนล่าง

แผนงานความร่วมมือระหว่างประเทศ ด้านจัดการด้านสิ่งแวดล้อมของคณะกรรมการแม่น้ำโขง กำหนดให้มีการตรวจวิเคราะห์ดูแลคุณภาพน้ำของแม่น้ำโขงและลุ่มน้ำสาขา เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมร่วมกัน

โดยการศึกษาความเปลี่ยนแปลง ของปริมาณธาตุสารอาหารพืชในแหล่งน้ำ ในแต่ละช่วงเวลา ของแต่ละสถานี ลำน้ำหลักของแม่น้ำโขงและลุ่มน้ำสาขาในประเทศไทย จำนวนทั้งสิ้น 11 สถานี

ผลการศึกษา พบว่าสถานีที่อยู่บริเวณแหล่งชุมชนจะมีการปนเปื้อนปริมาณสารอาหารสูงกว่าแม่น้ำโขงสายหลัก บริเวณอื่น ๆ เนื่องจากมีการใช้ธาตุอาหารเพื่อการเกษตร จึงทำให้สารเหล่านั้นปนเปื้อนลงไปในแหล่งน้ำ แต่ไม่มีผลกระทบต่อแม่น้ำโขงสายหลัก คุณภาพน้ำทางด้านธาตุสารอาหารพืช จึงยังอยู่ในเกณฑ์ที่ค่อนข้างดี

4) โครงการศึกษาอิทธิพลของความเป็นกรด - ต่าง ที่มีต่อการวิเคราะห์แอมโมเนียม ในน้ำ โดยวิธี Indophenol

เพื่อหาวิธีการรักษาสภาพตัวอย่างน้ำที่เหมาะสมในการวิเคราะห์แอมโมเนียมไนโตรเจน ระหว่างวิธีการแช่เย็นที่อุณหภูมิต่ำกว่า 4 องศาเซลเซียส กับวิธีเติมกรดในตัวอย่างน้ำให้ค่า พีเอช ต่ำกว่า 2 เพื่อให้ได้ผลการวิเคราะห์คุณภาพน้ำมีความถูกต้องและน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

ผลการศึกษาพบว่าควรเลือกวิธีการรักษาสภาพตัวอย่างน้ำ โดยการนำไปแช่เย็นที่อุณหภูมิ 4 องศาเซลเซียส สำหรับการวิเคราะห์แอมโมเนียมในน้ำ โดยวิธี Indophenol

5) โครงการศึกษาแนวโน้มการฟื้นฟูและติดตามการเปลี่ยนแปลงคุณภาพน้ำของแหล่งน้ำ ที่ได้รับผลกระทบจากธรณีพิบัติภัยในบริเวณ 6 จังหวัดภาคใต้

เพื่อให้ทราบถึงแนวโน้มคุณภาพน้ำของแหล่งน้ำ ที่เปลี่ยนแปลงหรือบำบัดตัวเอง หลังจากเหตุการณ์ธรณีพิบัติภัย ว่าได้มีการฟื้นฟู ดีขึ้นมากน้อย อย่างไร หรือมีผลกระทบอื่นๆ ให้คุณภาพน้ำเสื่อมลงเพียงใด

ผลการดำเนินงาน

1. จากการศึกษาในพื้นที่ ต.ถึกถัก อ.ตะกั่วป่า จ.พังงา พบว่า แหล่งน้ำบริเวณที่ประมงประมงกักกักกัก ได้แก่น้ำตื้น น้ำบาดาล และแหล่งน้ำผิวดิน ในระยะ 1 ปีแรกหลังกักกัก แหล่งน้ำมีคุณภาพน้ำไม่ได้มาตรฐาน เช่น มีค่าความเค็มสูง ไม่สามารถนำมาใช้งานได้ เมื่อดำเนินการช่วยเหลือ และปรับปรุงแก้ไข โดยทำการขุดลอก เป่าล้าง บ่อ ฯลฯ พบว่าสามารถนำมาใช้งานได้ แต่คุณภาพน้ำยังมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ เมื่อทำการศึกษาต่อมา พบว่าส่วนใหญ่มีแนวโน้มที่จะมีคุณภาพดีขึ้น โดยขึ้นอยู่กับลักษณะการใช้ของประชาชน และการเปลี่ยนแปลงตามฤดูกาล
2. ขยายพื้นที่ศึกษาไปในบริเวณอื่นๆ ได้แก่ จังหวัดภูเก็ต ระนอง กระบี่ ตรัง สตูล โดยทำการสำรวจพื้นที่และเก็บข้อมูลเบื้องต้น เพื่อทำการศึกษาต่อไป

2. ขยายพื้นที่ศึกษาไปในบริเวณอื่นๆ ได้แก่ จังหวัดภูเก็ต ระนอง กระบี่ ตรัง สตูล โดยทำการสำรวจพื้นที่และเก็บข้อมูลเบื้องต้น เพื่อทำการศึกษาคืบต่อไป

6) โครงการศึกษาการปนเปื้อนของสารเคเคเคเคเคเคเคเคเคเคในลุ่มน้ำแม่ดาว อ.แม่สวด จ.ตาก

สืบเนื่องจากรายงานผลการศึกษาการปนเปื้อนสารเคเคเคเคเคเคเคเคเคเคในดินและพืชผลการเกษตรบริเวณห้วยแม่ดาว อำเภอแม่สวด จังหวัดตาก ของสถาบันจัดการทรัพยากรน้ำนานาชาติ (International Water Management : IWMI) ร่วมกับกรมวิชาการเกษตร พบการปนเปื้อนของเคเคเคเคเคเคเคเคเคเคในดิน เกินมาตรฐาน EU และในเมล็ดข้าวเกินมาตรฐานของประเทศญี่ปุ่นและองค์การอาหารและเกษตร (FAQ)

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้แต่งตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจตรวจสอบและแก้ไขปัญหาการปนเปื้อนของสารเคเคเคเคเคเคเคเคเคเค โดยกรมทรัพยากรน้ำ มีหน้าที่รับผิดชอบสำรวจการปนเปื้อน การแพร่กระจายของสารเคเคเคเคเคเคเคเคเคเคในแหล่งน้ำผิวดิน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการปนเปื้อนของสารเคเคเคเคเคเคเคเคเคเค ในลุ่มน้ำแม่ดาว และลำห้วยสาขา ที่ไหลผ่านพื้นที่ดอยผาแดง, บ้านผาเตะ, บ้านจอยะ, บ้านแม่กุ่มน้อย, บ้านห้วยม่วงเหนือ, บ้านห้วยม่วงใต้ และบ้านริมเมย ใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนการแก้ไขปัญหาผลกระทบจากการปนเปื้อนของสารเคเคเคเคเคเคเคเคเคเคในบริเวณพื้นที่ลุ่มน้ำแม่ดาว อ.แม่สวด จ.ตาก
2. ศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณเคเคเคเคเคเคเคเคเคเค และสังกะสีในลุ่มน้ำแม่ดาว และลำห้วยสาขาพื้นที่ทำการศึกษา อ.แม่สวด จ.ตาก

ผลการดำเนินงาน

จากการเก็บตัวอย่างน้ำในบริเวณลุ่มน้ำแม่ดาว และลำห้วยสาขาที่ไหลผ่านพื้นที่บ้านดอยผาแดง บ้านผาเตะ บ้านจอยะ บ้านแม่กุ่มน้อย บ้านห้วยม่วงเหนือ บ้านห้วยม่วงใต้ และบ้านริมเมย ในบริเวณพื้นที่ลุ่มน้ำแม่ดาว อ.แม่สวด จ.ตาก นั้น พบว่า คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน การปนเปื้อนขึ้นอยู่กับสภาพตามฤดูกาล

4.4 ตันองค์กรและการมีส่วนร่วม

การบริหารจัดการลุ่มน้ำ 25 ลุ่มน้ำหลัก และการสนับสนุนเสริมสร้างความเข้มแข็งบุคลากร
ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

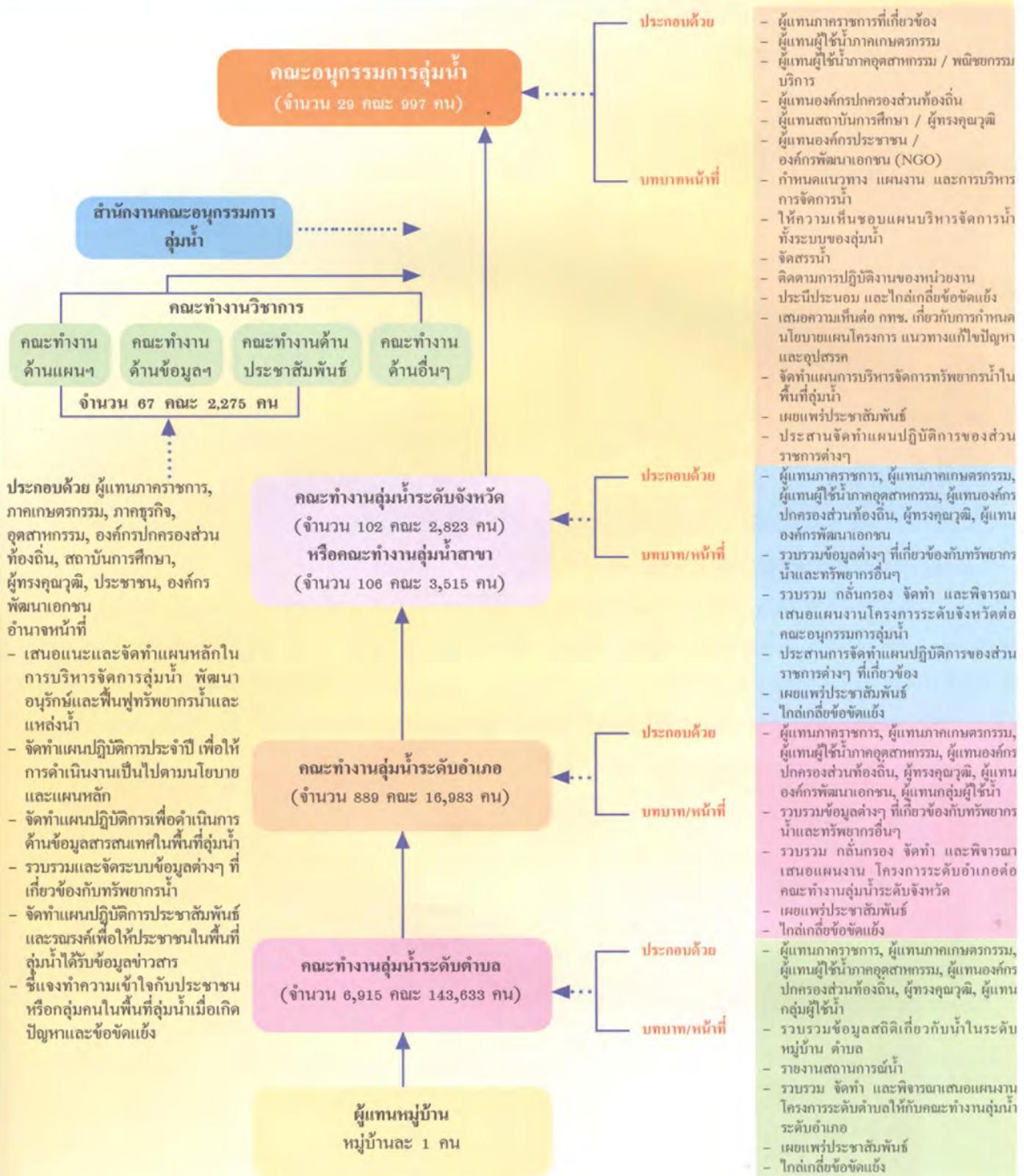
สำนักส่งเสริมและประสานมวลชน กรมทรัพยากรน้ำ ได้รับการจัดสรรงบประมาณปี 2548 เป็นเงิน 38,980,000 บาท (สามสิบแปดล้านเก้าแสนแปดหมื่นบาทถ้วน) เพื่อสนับสนุน การปฏิบัติงานขององค์กรลุ่มน้ำ ได้แก่ คณะอนุกรรมการ ลุ่มน้ำ คณะทำงานด้านวิชาการ คณะทำงานลุ่มน้ำสาขา คณะ ทำงานระดับจังหวัด / อำเภอ / ตำบล ให้สามารถปฏิบัติ หน้าที่ตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ พ.ศ. 2532 และฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 ร่วมกับองค์กรภาคประชาชน องค์กรเครือข่ายต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยจัดสรร งบประมาณสำหรับกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

4.4.1 การบริหารจัดการองค์กรลุ่มน้ำ

การดำเนินงานการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำใน ระบบลุ่มน้ำ จำนวน 10,000,000 บาท (สิบล้านบาทถ้วน) ประกอบด้วย การประชุมคณะอนุกรรมการลุ่มน้ำ คณะทำงาน 25 ลุ่มน้ำหลัก 29 คณะอนุกรรมการลุ่มน้ำ และคำบริหาร สำนักงานลุ่มน้ำ รวมทั้งค่าประสานงานของเจ้าหน้าที่ เพื่อการ บริหารจัดการลุ่มน้ำในรูปแบบของการบูรณาการมีการวางแผน ดำเนินงาน การแก้ไขปัญหาให้ตรงความต้องการของประชาชน ในพื้นที่ การตัดสินใจและการพิจารณาแผนงบประมาณของ ลุ่มน้ำ และให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน จัดทำแผน จัดเก็บข้อมูล การเผยแพร่ความรู้และแก้ไขปัญหา ในพื้นที่ และร่วมกันศึกษา เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหา เกี่ยวกับการบริหารจัดการ พัฒนา อนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำ

สรุปรายละเอียดขององค์กรกลุ่มน้ำทุกระดับ

ในพื้นที่ลุ่มน้ำ 25 ลุ่มน้ำหลัก

4.4.2 การเผยแพร่และการมีส่วนร่วม

ดำเนินการในด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำ จำนวน 4,260,000 บาท (สี่ล้านสองแสนหกหมื่นบาทถ้วน) การสร้างกลุ่มเครือข่าย และสนับสนุนกลุ่มเครือข่ายเดิมเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ การจัดทำเวทีชาวบ้านเพื่อรับฟังความคิดเห็นปัญหาในพื้นที่ การจัดกิจกรรมเนื่องในวันน้ำโลก วันอนุรักษ์และพัฒนาแม่น้ำ คู คลอง แห่งชาติปี 2548 การเผยแพร่แลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรน้ำ แนวทางการบริหารจัดการลุ่มน้ำ

4.4.3 การเพิ่มประสิทธิภาพองค์กรลุ่มน้ำ

โครงการฝึกอบรม สัมมนา และประชุมเชิงปฏิบัติการคณะอนุกรรมการลุ่มน้ำและเครือข่าย จำนวน 20,760,000 บาท (ยี่สิบล้านเจ็ดแสนหกหมื่นบาทถ้วน) เพื่อให้เกิดกิจกรรมต่าง ๆ จำเป็น ต้องมีการพัฒนาศักยภาพ จัดความสามารถขององค์กรลุ่มน้ำ ประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเครือข่ายที่จัดตั้งขึ้น เช่น การฝึกอบรม ให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดการทรัพยากรน้ำแบบผสมผสาน การจัดทำแผนบริหารทรัพยากรน้ำทั้งระบบ

การป้องกันและไกล่เกลี่ยกรณีพิพาทด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยสันติวิธี การให้ความรู้แนวทางปฏิบัติการรับเรื่องราวร้องทุกข์ให้กับองค์กรกลุ่มน้ำทั้งในระดับลุ่มน้ำและระดับพื้นที่

การติดตามและการดำเนินงานการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำใน 25 ลุ่มน้ำหลัก ของเจ้าหน้าที่สำนักส่งเสริมและประสานมวลชน เจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการลุ่มน้ำ กรมทรัพยากรน้ำ จำนวน 3,960,000 บาท (สามล้านเก้าแสนหกหมื่นบาทถ้วน)

ผลการดำเนินงาน

1. การดำเนินงานการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในระบบลุ่มน้ำ 29 สำนักงานคณะกรรมการลุ่มน้ำ

1.1 การบริหารสำนักงานคณะกรรมการลุ่มน้ำ

1.2 การประชุมคณะกรรมการลุ่มน้ำ จำนวน 54 ครั้ง 1,598 คน

1.3 การประชุมคณะทำงาน จำนวน 133 ครั้ง 2,170 คน

2. การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมในพื้นที่ 25 ลุ่มน้ำหลัก

จำนวน 29 สำนักงานคณะกรรมการลุ่มน้ำ

2.1 การประชุมรับฟังความคิดเห็นของประชาชน จำนวน 70 ครั้ง 2,601 คน

2.2 การเสริมสร้างขีดความสามารถด้านบริหารจัดการน้ำ (สร้างเครือข่าย) จำนวน 83 ครั้ง 3,675 คน

2.3 การจัดงานวันอนุรักษ์พัฒนาแม่น้ำ คู คลองแห่งชาติ เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการอนุรักษ์ ดูแล บำรุงรักษาแม่น้ำ คู คลอง และปลูกจิตสำนึกให้กับประชาชนในพื้นที่ลุ่มน้ำ 25 ลุ่มน้ำ 75 จังหวัด และกรุงเทพมหานคร ผู้เข้าร่วมดำเนินการ ประกอบด้วย ประชาชน ชาวชน ครูและนักเรียน

3. การเสริมสร้างขีดความสามารถขององค์กร/กลุ่มเครือข่าย 29 สำนักงานคณะกรรมการลุ่มน้ำ

3.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการเพิ่มขีดความสามารถ จำนวน 72 ครั้ง 1,928 คน

3.2 การเสริมสร้างขีดความสามารถระดับพื้นที่ จำนวน 257 ครั้ง 10,723 คน

3.3 การเสริมสร้างขีดความสามารถกลุ่มเครือข่าย จำนวน 114 ครั้ง 3,335 คน

3.4 ฝึกอบรม/สัมมนา คณะกรรมการลุ่มน้ำ คณะทำงาน และองค์กร เครือข่าย จำนวน 6 ครั้ง 693 คน

4.4.4 การจัดอบรมให้ความรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการระบบประปา

กรมทรัพยากรน้ำโดยสำนักบริหารจัดการน้ำ เพื่อให้ระบบประปาที่ได้ก่อสร้างไปแล้ว รวมถึงระบบประปาที่จะก่อสร้างใหม่ สามารถที่จะมีผู้ควบคุมการผลิตและการบำรุงรักษาระบบประปา และการบริหารจัดการระบบประปาให้ดำเนินไปได้ด้วยดีและมีประสิทธิภาพ กรมทรัพยากรน้ำโดยสำนักบริหารจัดการน้ำได้จัดให้มีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการดูแลและควบคุมการผลิตน้ำประปา และผู้ที่มีหน้าที่

รับผิดชอบในการบริหารจัดการกิจการระบบประปา ทั้งนี้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับบุคลากรท้องถิ่นในหลักสูตรการควบคุมการผลิตและการบำรุงรักษาระบบประปา และหลักสูตรการบริหารจัดการกิจการระบบประปา เพื่อให้สามารถผลิตน้ำประปาได้สะอาด มีคุณภาพได้มาตรฐาน สามารถใช้อุปโภคบริโภคได้อย่างต่อเนื่องตลอดไป

ผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ 2548

1. หลักสูตรการควบคุมการผลิตและการบำรุงรักษาระบบประปา เป้าหมาย 2,000 คน มีผู้เข้ารับการอบรม จำนวน 2,263 คน
 2. หลักสูตรการบริหารจัดการกิจการระบบประปา เป้าหมาย 2,000 คน มีผู้เข้ารับการอบรมจำนวน 1,945 คน
- *รวม 2 หลักสูตร เป้าหมาย 4,000 คน มีผู้เข้ารับการอบรมรวม 4,208 คน

4.5 การกึ่งสำคัญที่ได้รับมอบหมาย

4.5.1 โครงการแก้ไขปัญหาคารขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภค

กรมทรัพยากรน้ำ โดยสำนักบริหารจัดการน้ำ ได้รับงบประมาณ เงินงบกลางปี 2547 รายการค่าใช้จ่ายเพื่อการเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันและการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ โครงการแก้ไขปัญหามลพิษทางน้ำอุปโภคบริโภคด้วยระบบประปาหมู่บ้าน จำนวน 520 แห่ง โดยแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ

- โครงการระยะที่ 1	จำนวน 169 แห่ง	งบประมาณ 454.669	ล้านบาท
- โครงการระยะที่ 2	จำนวน 351 แห่ง	งบประมาณ 1,123.218	ล้านบาท

รวม 2 โครงการ 520 แห่ง เป็นเงินงบประมาณทั้งสิ้น 1,577.887 ล้านบาท

ผลการดำเนินงานปี 2548

- ก่อสร้างแล้วเสร็จ	จำนวน	516 แห่ง
- อยู่ระหว่างการก่อสร้าง	จำนวน	3 แห่ง
- อปต. ขอยกเลิก	จำนวน	1 แห่ง

4.5.2 โครงการน้ำกินน้ำใช้ทั่วไทย

คณะรัฐมนตรีมีมติ เมื่อวันที่ 6 กันยายน 2548 อนุมัติให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดำเนินการโครงการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภค โดยมีเป้าหมายที่จะดำเนินการก่อสร้าง / ปรับปรุง ระบบประปาให้กับหมู่บ้านต่าง ๆ ให้ครบ 100% โดยแบ่ง การดำเนินงานเป็น 3 ระยะ คือ

สำหรับโครงการระยะที่ 1 คือ (1 ตุลาคม 2548 - 31 พฤษภาคม 2549) ในจังหวัดที่มีศักยภาพและความพร้อมในการปรับปรุงและก่อสร้างประปา โดยเป็น จังหวัดที่ขาดแคลนน้ำมาก แต่สามารถดำเนินการได้อย่าง รวดเร็ว 14 จังหวัด ได้แก่ พิจิตร สุโขทัย สิงห์บุรี อ่างทอง สมุทรสาคร สมุทรสงคราม ตราด ขอนแก่น นครพนม มุกดาหาร หนองบัวลำภู ระนอง ภูเก็ต และพัทลุง และ จังหวัดใหญ่ที่มีปัญหาการขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภค 2 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ และ นครราชสีมา

ระยะที่ 2 ก่อสร้างและปรับปรุงซ่อมแซม ระบบประปาหมู่บ้านในส่วนที่เหลือ ให้ครอบคลุมทั่วประเทศ ภายใน พ.ศ. 2551

ระยะที่ 3 พัฒนาแหล่งน้ำดิบ เพื่อเพิ่มความมั่นคงของระบบประปาหมู่บ้านที่มีอยู่ทั้งหมด ให้สามารถ เป็นแหล่งน้ำดิบเพื่อนำมาใช้ในระบบประปาต่อไป

ในการดำเนินงานโครงการระยะที่ 1 มีเป้าหมายที่จะดำเนินการก่อสร้าง/ปรับปรุงระบบประปาหมู่บ้านทั้งสิ้น 5,436 แห่ง งบประมาณ 9,437.31 ล้านบาท โดยใช้งบประมาณของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่ขอขยายระยะเวลาการกันเงินงบประมาณ พ.ศ. 2546 ของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม โครงการออกแบบและก่อสร้างระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียเขตควบคุมมลพิษจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 2,873.65 ล้านบาท และเปลี่ยนแปลงรายการในงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 ของกรมทรัพยากร น้ำบาดาล โครงการปรับปรุงคุณภาพน้ำบาดาลของระบบประปา จำนวน 290.34 รวมเป็นเงิน 3,163.99 ล้านบาท สำหรับ งบประมาณในส่วนที่ยังขาดอยู่ 6,273.32 ล้านบาท ขอสนับสนุนจากเงินงบกลาง ประจำปีงบประมาณ 2549

ผลการดำเนินงาน

ได้สำรวจพื้นที่โครงการเสร็จแล้วบางส่วน และเมื่อได้รับงบประมาณแล้ว จะดำเนินการโอนงบประมาณให้กับ อบต./ เทศบาลตำบล ซึ่งคาดว่าจะการดำเนินงานโครงการระยะที่ 1 จะแล้วเสร็จในปี 2549

4.5.4 การฟื้นฟูและพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและชุมชนพื้นที่ประสบภัยพิบัติภัยสึนามิ (Tsunami)

หลังจากเกิดภัยพิบัติ แหล่งน้ำผิวดินชายทะเลได้รับความเสียหาย ในแหล่งน้ำและชั้นดินมีความเค็มจากน้ำทะเลปนเปื้อน คุณภาพน้ำเปลี่ยนไปไม่สามารถใช้งานได้ดีเหมือนเดิม นับเป็นความเดือดร้อนให้แก่ผู้ประสบภัยและธุรกิจท่องเที่ยวที่ยังเหลืออยู่ กรมทรัพยากรน้ำได้ดำเนินการเร่งด่วน เพื่อบรรเทาและแก้ไขปัญหามลพิษจากน้ำ อุปกษบริโภครวมถึงการสำรวจความเสียหาย จัดทำแผนฟื้นฟูและพัฒนาแหล่งน้ำในระยะกลางและระยะยาวต่อไป

- สรุปความช่วยเหลือพื้นที่ประสบภัย ระยะเร่งด่วน

สรุปรวมการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ คลื่นยักษ์ (Tsunami)								
ลำดับ	กิจกรรมการช่วยเหลือ	พื้นที่ประสบภัย						รวม
		ระนอง	พังงา	ภูเก็ต	กระบี่	ตรัง	สตูล	
1	ความช่วยเหลือเบื้องต้น (แก้ปัญหาความต้องการน้ำ/แหล่งน้ำ/ระบบประปา/บ่อน้ำดื่มที่เสียหาย)							
	1.1 ติดตั้งประปาสนาม (แห่ง)	–	2	–	1	–	–	3
	1.2 ผลิตและบริกการน้ำ (ลิตร)	–	359,000	–	680,000	–	–	1,039,000
	1.3 แจกจ่ายน้ำ (ลิตร)	–	3,228,000	–	–	–	–	3,228,000
	1.4 แจกกลอรีน (ลิตร)	20	199	–	60	193		472
	1.5 ถูบล้างบ่อน้ำดื่ม (บ่อ)	79	216	98	57	90	24	567
	1.6 ซุดบ่อน้ำดื่มใหม่ (บ่อ)	7	20	5	3	3	5	43
	1.7 ซ่อมเบื้องต้นประปา (แห่ง)	4	5	–	–	1	–	10

- ผลการดำเนินการแล้วเสร็จ 100%

- สรุปความช่วยเหลือพื้นที่ประสบภัย ระยะปานกลาง

สรุปความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ คลื่นยักษ์ (Tsunami)								
ลำดับ	กิจกรรมการช่วยเหลือ	พื้นที่ประสบภัย						รวม
		ระนอง	พังงา	ภูเก็ต	กระบี่	ตรัง	สตูล	
1	ความช่วยเหลือระยะปานกลาง (ฟื้นฟูแหล่งน้ำที่เสียหาย)							
	1.1 ฟื้นฟูแหล่งน้ำผิวดิน (แห่ง)	–	10	2	4	–	–	16
	1.2 ซ่อมปรับปรุงประปา (แห่ง)	3	5	1	3	–	–	12
	1.3 ก่อสร้างประปา (แห่ง)	4	4	–	4	–	3	15
	1.4 ประปาในอุทยานฯ (แห่ง)	1	3	–	2	–	–	6

- สรุปความช่วยเหลือพื้นที่ประสบภัยระยะยาว
 - 1) จัดหาแหล่งน้ำ
 - 2) ติดตามคุณภาพน้ำ
 - 3) ศึกษาผลกระทบจากสึนามิ (Tsunami)

- ติดตั้งประปาสนามผลิตและแจกจ่ายน้ำ

4.5.5 โครงการพระราชดำริ

โครงการสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริ

เมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2546 สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรพื้นที่ดอยอมพาย ต.ปางหินฝน อ.แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่ ทรงพบว่าพื้นที่ป่าดอยอมพายถูกแผ้วถางทำไร่เลื่อนลอยอย่างกว้างขวางกว่า 1,000 ไร่ และมีแนวโน้มว่าจะมีการบุกรุกป่าเพิ่มเติมเนื่องจากปัญหาการขาดแคลนที่ดินทำกิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งดอยอมพายที่อยู่ระดับความสูงเฉลี่ย ประมาณ 1,200 เมตร และมีอุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ 10-25 องศาเซลเซียส ที่เหมาะในการปลูกไม้เมืองหนาวนั้น เป็นแหล่งต้นน้ำลำน้ำแม่ปิงน้อย ซึ่งมีลำห้วยสายเล็ก ๆ ไหลลงสู่ลำน้ำ แม่แจ่ม ที่เป็นลำน้ำสาขาแม่ปิงอันจะทำให้เกิดผลกระทบต่อระดับน้ำของลำแม่ปิงในอนาคต ด้วยเหตุนี้ จึงทรงมีพระราชดำริจัดตั้ง “โครงการสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูง ดอยอมพายตามพระราชดำริ” ขึ้น

โครงการสถานีพัฒนาการเกษตรที่สูงตามพระราชดำริ มีจุดประสงค์ คือ

1. พื้นที่ที่ถูกแผ้วถางให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อเป็นวิทยาลัยในการสร้างความรู้ของชาวบ้านและเป็นตัวอย่างราษฎรที่เข้าร่วมโครงการโดยจะมีแปลงปลูกพืชทดลองต่างๆ เพื่อการเรียนรู้ประมาณ 300 ไร่ และพัฒนาเป็นพื้นที่เกษตรผสมผสานประมาณ 380 ไร่
2. ทำการฟื้นฟูสภาพป่าที่เสื่อมโทรมให้กลับคืนสู่สภาพเป็นป่าที่สมบูรณ์ดังเดิม
3. อนุรักษ์สภาพป่าที่สมบูรณ์อยู่แล้วให้อยู่ในสภาพสมบูรณ์ดังเดิม
4. พัฒนาความจำเป็นพื้นฐานและพัฒนาอาชีพที่เหมาะสมให้แก่ราษฎรที่อยู่บริเวณรอบ ๆ โครงการ

กรมทรัพยากรน้ำ

180/3 อาคารกรมทรัพยากรน้ำ ถนนพระรามที่ 6

ซอย 34 แขวงสามเสนใน เขตพญาไท

กรุงเทพมหานคร 10400

โทรศัพท์ : 0-2271-6000

โทรสาร : 0-2271-6002

www.dwr.go.th